

Pedagogická fakulta Univerzity
Hradec Králové,
katedra pedagogiky a psychologie,
Česká asociace
pedagogického výzkumu

PEDAGOGICKÝ VÝZKUM JAKO PODPORA PROMĚNY SOUČASNÉ ŠKOLY

SBORNÍK ANOTACÍ 16. KONFERENCE ČAPV
Pedagogická fakulta UHK 2. – 4. září 2008

Editoři: Daniela Vrabcová, Tomáš SVATOŠ

PROLOG KE SBORNÍKU ANOTACÍ

Za jazykovou a obsahovou správnost odpovídají autoři příspěvků

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

začítáte se do sborníku anotací příspěvků, které přihlásili autoři – či autorské týmy na XVI. konferenci České asociace pedagogického výzkumu, jejímž pořadatelem je Univerzita v Hradci Králové, resp. katedra pedagogiky a psychologie Pedagogické fakulty UHK. Mottem konference je očekávání, že pedagogický výzkum (ať již v teoretické nebo empirické podobě) napomůže poznávat a podporovat proměny, kterými prochází – či bude procházet současná česká škola.

Již letmý pohled do obsahu anotací napovídá, že se aktuální badatelská činnost rozrůstá, a to do rozličnosti témat, tak i používané metodologie. Kupř. se ukazuje, že dříve okrajová témata nabývají na síle zkoumání a reflektují tak společenskou i odbornou potřebu vědět o nich víc, než co známe dosud. Můžeme uvést např. poznatky o pozici žáka se sociálním nebo zdravotním handicapem, zájem o „jinou“ – sociálně a osobnostně laděnou pregraduální učitelskou přípravu, nebo na druhém pólu poznávání reflexe profesní dráhy učitelů, kteří po mnohaleté praxi opouštějí učitelskou profesi. Relativně nových nebo akcentovaných témat je mnohem více a je dobře, když dostávají polemickou tvář, která naznačuje složitost i přínos hledání potřebné teorie i nástrojů zkoumání.

Sborník anotací je prvním výstupem z právě začínající konference. Druhým bude sborník odpřednášených sdělení, která zazní v plenárním jednání a jednotlivých sekcích. Klademe důraz na slovo „odpřednášených“, jinými slovy – do druhého sborníku si najdou cestu pouze příspěvky, skutečně prezentované pro posluchačskou komunitu. Takto jsme se dohodli již v přípravě konference a důvod je zřejmý: chceme, aby význam konference byl především v odborném i lidském setkávání, v přímé komunikaci a dialogu. Tento záměr pouze zasláná sdělení nemohou naplnit.

Několik vět k formální stránce sborníku: jednotlivé anotace jsme zařadili do 9 odborných sekcí, a to v pořadí vystupujících (nikoliv v abecedním pořadí). Domníváme se, že tím přispějeme k lepší orientaci v průběhu konferenčního dění. Vnější tvář anotací a jejich obsah jsme neupravovali a ponechali v takovém tvaru, jak nám je zaslali jednotliví autoři. Listováním ve sborníku i Vás zřejmě napadne myšlenka o velké různosti podob anotací, resp. o mnohotvárném přístupu autorů k zadání: vyjádřit na relativně malé ploše o čem

Univerzita Hradec Králové

ISBN 978-80-7041-958-8

autorský příspěvek je a čím obohacuje současné poznání. Opakovaně se ukazuje, že 800 znaků pro anotaci využili tvůrci sdělení velmi různě; někomu stačilo ve dvou třech řádcích symbolicky rozepsat název sdělení, jiní propracovali anotaci s filigránskou přesností, další opisovali kapitoly a vnitřní tematické celky. Jistě by nebylo nezajímavé zkoumat, jak se anotace (coby kondenzovaná sdělení) vytvářejí a zda skutečně vypovídají o budoucím sdělení...

Novodobý český klasik hovoří o tom, že „nejhorší jsou trpaslíci“. Pro editory sborníku anotací jsou ještě větším problémem neúplné podklady, ze kterých dílko vzniká. Kupř. v autorské dyádě vznikl společný příspěvek, ale oba tvůrci se v podkladech uvádějí jako „první“ autoři. Obdobně: autor přihlásil příspěvek a dodal anotaci, poté zaslal úplné znění svého příspěvku, které „jaksi neladí“ s původně přihlášeným tématem. Pro organizátory konference a tvůrce sborníku tato malá změna představuje trápení větších rozměrů. Dostáváme se k tomu, že jsme věnovali nejen edici toho sborníku, ale konferenci samé potřebnou pozornost, nicméně omyl či chyba se určitě najde a našim přáním je, abyste lapsusy tohoto druhu vzali s tolerancí a pochopením.

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

hovořili jsme o tom, že konference bude mít dva „hmatatelné“ výstupy: sborník anotací a sborník odpřednášených sdělení. Rádi přidáváme ještě další. V závěru sborníku naleznete CD nosič, s výstižným názvem Katedra pedagogiky a psychologie se představuje.

Byli bychom rádi, kdyby tím posledním výstupem byla trvalá vzpomínka na hradecké setkání, které proběhne – jak všichni doufáme – v korektní, přátelské a odborné atmosféře. K této ambici i tradici konferencí České asociace pedagogického výzkumu věřme, že máme dobře nakročeno...

Daniela Vrabcová
Tomáš Svatoš

1 Autor-autoři: Seberová Alena

Učitelský výzkum? (v kontextu metodologie pedagogických věd a možnostech učitelské profese).

Příspěvek je věnován problematice učitelského výzkumu, a to ve dvou rovinách. První je soustředěna na otázky vztahující se k hledání si místa učitelského výzkumu v typologii a metodologických strategiích výzkumu v pedagogických vědách; druhá rovina směřuje pozornost k profesním možnostem (a motivaci) učitelů realizovat výzkumná šetření ve své vlastní pedagogické praxi.

2 Autor-autoři: Bláhová Jitka

Jak získat v kvalitativním pedagogickém výzkumu kvalitní data.

Cílem příspěvku je popsat způsob, jakým se autorka dopracovala k finálnímu designu výzkumného projektu, který se zabývá počítačovými technologiemi ve výuce středoškolských učitelů cizího jazyka. Podrobně budou popsány úpravy designu pod vlivem pilotního výzkumu i studia teoretické a metodologické literatury. Zvláštní pozornost bude věnována metodě hloubkových rozhovorů, především způsobům, jak připravit a vést kvalitní hloubkový rozhovor.

3 Autor-autoři: Homolová Kateřina

Pedagogický výzkum pro školu a veřejnost.

Příspěvek je, v duchu podpory proměny současné školy pedagogickým výzkumem, zaměřen na propojování metodologického potenciálu pedagogického výzkumu s jeho cílovou skupinou - školou a její edukační realitou. Cílem je poukázání na možnost efektivních úprav (zjednodušení) metodologických postupů a konstrukce měrných nástrojů pro potřeby školní diagnostiky. Modelovým příkladem je pak modifikace metody Q-třídění pro využití v hodině literární výchovy coby prostředku (mikro)diagnostiky čtenářských postojů žáků.

4 Autor-autoři: Slany Karel

Případová studie základní školy: Metodologické otázky výzkumného designu.

Vzhledem k tomu, že případová studie byla předvýzkumnou fází plánované vícečetné případové studie škol, soustředíme se více na metodologické aspekty než na konkrétní výsledky. Příspěvek popisuje výzkumný design případové studie nazvané Potenciál změny v realitě školy a rozpracovává zamer. studie do realizačního plánu. Jsou zde stručně vyjádřeny cíle výzkumu, konceptuální rámec a výzkumné otázky. Následuje popis výběru účastníků výzkumu, postup zajištění přístupu do terénu a metody sběru dat. Dále se zabýváme postupy analýzy a interpretace dat, včetně zajištění kvality výzkumu. V závěru naznačíme, jak realizace pilotní případové studie ovlivnila naše pojetí výzkumného designu a jaké metodologické posuny přinesla pro vícečetnou případovou studii.

5 Autor-autoři: Dvořák Dominik

Případová studie školy: Školní kurikulum jako součást příběhu školy.

Předložená práce diskutuje některé metody analýzy kurikula a uvádí příklady jejich použití pro popis školního vzdělávacího programu jako součásti příběhu jedné základní školy. Tvorba vlastního kurikula představuje nový fenomén českého vzdělávacího systému. Nevíme proto, nakolik mohou být plánovaná školní kurikula považována za zdroj informací o reálném průběhu výuky ve škole. Domníváme se ale, že určitým způsobem vypovídají o svých tvůrcích - pracovnících školy. Předkládáme pokus o analýzu konkrétního školního kurikula. Svá zjištění o vzdělávacím programu se snažíme uvádět do vztahu k dalším informacím o učitelích a žácích školy. Případová studie se nám zatím jeví jako metoda velmi vhodná pro studium kurikula jako fenoménu silně podmíněného kontextem a nejasně vůči němu ohraničenému.

6 Autor-autoři: Chvál Martin

Případová studie základní školy: Zapojení školy ve specifických výzkumných aktivitách jako zdroj podpůrných informací.

Příspěvek představuje specifickou součást výzkumných aktivit v rámci případové studie základní školy. Poukazuje na možnosti využití dat z různých výzkumných šetření jako specifických zdrojů informací stojících mezi informacemi univerzální povahy a informacemi jedinečnými pro studovaný případ. Jsou zde prezentovány konkrétní dílčí výstupy jako zdroje dat pro studovaný případ.

7 Autor-autoři: Urbánek Petr

Případová studie ZŠ: Problematika kontextu na příkladu profilu učitele.

Příspěvek se zabývá metodologickými otázkami kontextuální stránky případové studie ZŠ se zaměřením na problematiku její vnitřní konzistence. Při realizaci pilotního šetření fungování školy a sledování jejího potencionálu změny je na příkladu učitele, jako klíčového aktéra posunů práce školy, zkoumána kongruence mezi různými zdroji dat souvisejících s analýzou profesních vztahů, vyjadřovanými postoji učitelů a s vyučovací realitou. Výzkumným metodickým východiskem je analýza rozhovorů s učiteli. Tato zjištění jsou dále konfrontována s nálezy vnímání klimatu učitelským sborem a s výsledky procedur pozorování vyučovacích hodin s oporou o videozáznam. Identifikovány jsou metodologické možnosti, přednosti, meze a rizika kontextuální stránky výzkumu.

8 Autor-autoři: Janíková Marcela, Janík Tomáš, Kamírová Eva

Organizační formy a fáze výuky tělesné výchovy: Metodologický postup a vybrané výsledky CPV videostudie tělesné výchovy.

V příspěvku jsou prezentovány vybrané výsledky výzkumu výuky tělesné výchovy na 2. stupni základních škol z Jihomoravského, Zlínského a Olomouckého kraje, který byl realizován pod názvem CPV videostudie tělesné výchovy.

9 Autor-autoři: Staněk Antonín

Empirický výzkum v oborové didaktice společenských věd a inovativní přístup k terénnímu šetření.

Příspěvek analyzuje publikovaný výzkum názorové orientace žáků na druhém stupni základní školy. Cílem je upozornit na zvolený inovativní přístup k terénnímu šetření při konstrukci dotazníku zjišťujícího názory.

10 Autor-autoři: Pavelková Isabella, Škaloudová Alena

Učitelova percepce žákovských postojů ke školním předmětům.

V příspěvku budou prezentovány výsledky výzkumu učitelské percepce žákovských postojů ke školním předmětům (jejich oblíbě, obtížnosti, významu a dalším faktorům) na 2. stupni základní školy. Diskutována bude především předmětová variance, ale i homogenita učitelské percepce žákovských postojů. Pomocí faktorové analýzy

budeme hledat faktory, které by naznačily, jak učitelé žákovské postoje ke školním předmětům strukturují.

11 Autor-autoři: Půlpán Zdeněk

Matematická teorie testů.

Všechna moderní zpracování psychologických a pedagogických testů se opírají o metody logistické regrese a pokročilejší Raschovy modely logistické regrese. Je upozorněno na potřebu aplikací těchto teorií v našich podmínkách a v souvislosti s tím zavedení modernějších diagnostických postupů. Jde také o získávání potřebných zkušeností s aplikováním uvedených metod.

12 Autor-autoři: Kostková Klára

Komplexní významová analýza rozvoje Interkulturní komunikativní kompetence.

Příspěvek se pokusí nastínit některá možná výzkumná uchopení procesu rozvoje Interkulturní komunikativní kompetence budoucích učitelů anglického jazyka. Hlavní výzkumnou metodou je zde navrhována komplexní významová analýza verbální i neverbální komunikace s využitím relevantních technik jak sběru, tak analýzy dat, a to zejména analýzu obsahovou, interakční, etogenickou a analýzu diskurzu.

13 Autor-autoři: Sikorová Zuzana, Červenková Iva

Užívání učebnic na 2. stupni ZŠ jako výzkumný problém.

Závěry z provedeného předvýzkumu dokládají, že učebnice jsou ve výuce užívány za různým účelem, z čehož vyplývají i specifické činnosti aktérů výuky (učitele a žáka) s ní spojené. Úkolem badatele proto zůstává nalezení vhodného designu výzkumu, který by zachytil a následně analyzoval široké spektrum těchto aktivit. Nejčastěji užívané techniky sběru dat při deskripci výukových činností (pozorování dle Bellacka, Flanderse, Rysa) nejsou na činnosti s kurikulárními materiály zaměřené. I v zahraničních studiích se setkáváme s technikami určenými přímo pro deskripci činností žáků a učitelů s učebnicí jen ojedinelé. V příspěvku budou diskutovány silné stránky a limity existujících technik a navrženy postupy, které lze aplikovat při zkoumání užívání učebnic na 2. stupni ZŠ.

14 Autor-autoři: Šlégrová Anna, Kolčavová Klára

Výzkum učebnic matematiky - jeho meze a možnosti.

Příspěvek bude zaměřen na problematiku výzkumu učebnic matematiky. Budou v něm diskutovány různé metody a přístupy k výzkumu učebnic. Zároveň bude konkrétněji představena jedna z možností pojetí výzkumu učebnic matematiky - komparativní analýza. Na ukázce bude demonstrován princip práce a očekávané výsledky.

15 Autor-autoři: Votava Jiří

Akční výzkum jako prostředek změn ve výuce na středních odborných školách.

Akční výzkum jako prostředek změn ve výuce na středních odborných školách.

16 Autor-autoři: Nišpanská Magda, Urbánek Petr

Narativně-psychologická interpretace výzkumu klimatu učitelských sborů ZŠ.

Příspěvek navazuje na předchozí výzkum analýzy klimatu učitelských sborů (Nišpanská, Urbánek, 2007). Ve studii byly použity výsledky zmíněného výzkumu - Clusterové analýzy k-means, která rozdělila soubor učitelů na 5 typů dle míry odpovědí v dílčích škálách dotazníku OCDQ-RS. Jako metoda byla použita fenomenologicko-narativní deskripce povahy jednotlivých typů. Náš příspěvek na jedné straně naznačuje možnosti využití kvalitativní metodologie v pedagogicko-psychologickém výzkumu, na straně druhé nabízí reálný výstup pro pedagogickou praxi. Jde o prohloubení porozumění učitele sobě samému i interpersonální dynamice ve sboru, která se projevuje zjevně i skrytě a významně determinuje subjektivní pohodu jednotlivce i celkové klima ve sboru.

17 Autor-autoři: Svatoš Tomáš

Procedura focus group ve výzkumné praxi (na příkladu výzkumu kvality života dětí základní školy).

Principem výzkumné metody, označované jako tzv. ohnisková skupina, je zorganizování tématicky zaměřené komunikace ve skupině respondentů. Obvyklý auditivní nebo audiovizuální záznam vícesměrného diskursu přináší badateli kvalitativní data, která jsou později zpracovávána interakční analýzou. Přes značnou rozšířenost metody focus group, je stále mnoho nejasného okolo procedur

zpracování a interpretace dat. Příspěvek vznikl se záměrem poukázat na konkrétním příkladu na jedno z možných řešení. Aplikace metodologie ohniskové skupiny si vytkla za cíl zjistit aspekty kvality života u zdravé populace dětí středního školního věku. Zjištěné výsledky jsou celkovým profilem zajímavou sondou do uvažování náctiletých, ve které dominují pozitivní hodnoty a kladné interpersonální postoje.

ČAPV 2008: Sekce 2

PODÍL VZDĚLÁVACÍ POLITIKY NA PROMĚNĚ ŠKOLY A CELOŽIVOTNÍ UČENÍ

1 Autor-autoři: Pupala Bronislav

Paradoxy vzdělávací politiky.

Zdroje vzdělávací politiky možno nepochybně hledat v ideových konturách politických stran, které túto politiku nielen artikulujú, ale v prípade získania vládnej moci aj konkretizujú a realizujú. Napriek tomu, že spektrum ideovej politickej scény je takpovediac zľava do prava naplno obsadené, sú ideové základy vzdělávací politiky, na rozdiel od iných "rezortov" sociálneho života, značne sploštené či dokonca jednostranné. Programy politických strán sú si totiž v tomto prípade až nápadne blízke (všade sa opakujú podobné heslá a výzvy), čo môže evokovať podozrenie zo zanedbávania ideových a programových základov vzdělávací politiky ako takej. Vždy je v kurze najmä liberalizácia vzdělávacího prostredia, rovnosť vzdělávacích šancí, spolu so vzdělávaním šitým na mieru, v kurze sú kompetencie a vzdělávanie pre život a pre trh práce a pod.

2 Autor-autoři: Walterová Eliška

Participace aktérů vzdělávací politiky na proměně školy.

Příspěvek analyzuje rozhodovací procesy a role hlavních aktérů vzdělávací politiky ovlivňujících proměnu školy. Vychází z modelu participativní vzdělávací politiky a teorie systémové změny, reflektuje institucionální a organizační rámec školy. Analyzuje vyšší úroveň vzdělávací politiky, zvl. státní, její zdroje, mechanismy a role klíčových aktérů /vláda, PČR, MŠMT// a jejich interakce s dalšími aktéry. Zkoumají se důsledky státní vzdělávací politiky ve fungování školy jako organizace a vliv na její autonomii. Příspěvek se opírá o empirické výzkumy v ČR, vlastní sondy a analýzu veřejné diskuse. Hledá odpovědi na otázky relevantní pro pedagogický výzkum a jeho roli vůči vzdělávací politice, možnostem, limitům a prostředkům participovat na proměně školy a ovlivňovat politická rozhodnutí.

3 Autor-autoři: Kasper Tomáš

Pedagogicko-psychologický standard v rámci studia učitelství v Rakousku a Švýcarsku, komparace s Českou republikou.

Příspěvek se zabývá problematikou standardů v rámci učitelského vzdělávání ve vybraných zemích - v Rakousku a v Německu v komparaci se situací v České republice. Pozornost je zaměřena

zejména na problematiku standardu v oblasti pedagogicko-psychologické učitelské způsobilosti. Příspěvek je podložen výsledky aktuálního komparativního výzkumu.

4 Autor-autoři: Marádová Eva

Výchova ke zdraví v kurikulu školy jako výzva pro změny v edukační realitě.

Proměna české školy předpokládá, že v návaznosti na strategii a cíle programu Zdraví pro všechny ve 21. století; budou v primárním a sekundárním vzdělávání rozvíjeny kompetence žáků i v oblasti podpory zdraví. Implementace výchovy ke zdraví do školního kurikula klade na pedagogy zvýšené nároky nejen po stránce odborné, ale především metodické a organizační. Příspěvek prezentuje výsledky výzkumné studie, která odhalila, že školní vzdělávací programy a zejména edukační realita nenaplnuje právě v tomto ohledu představy tvůrců pedagogické dokumentace. Stať analyzuje příčiny zjištěného stavu a předkládá možná řešení.

5 Autor-autoři: Novotný Petr

Potenciální zisky z aplikace workplace learning v rozvoji pracovníků.

Významné české dokumenty (včetně Národního rozvojového plánu, Strategie rozvoje lidských zdrojů a Národní inovační strategie) stejně jako výzkumy a analýzy poukazují na souvislost mezi dalším vzděláváním a např. inovativností. Tato skutečnost se stala významnou součástí strategií inovačních společností, zatímco většinové pojetí směřuje k dalšímu vzdělávání jako nástroji zvyšování efektivity práce. Nejen inovační společnosti hledají cesty jako podpořit učení svých pracovníků a workplace learning je považováno za slibnou alternativu. Problémem je nedostatek dokladů a dat pro porozumění celé věci, což znamená omezené možnosti interpretace a evaluace dostupného materiálu.

6 Autor-autoři: Černá Monika, Pišová Michaela

Poznatková báze mentoringu?

Procesy facilitace profesního učení na pracovišti se v současné době dostávají do popředí zájmu. V oblasti učitelství se hledají odpovědi na celou řadu otázek např. zda dobrý učitel je současně dobrým mentorem, jaké charakteristiky má dobrý mentor, zda existuje poznatková báze mentoringu atd. Prezentace naznačuje odpovědi na výše uvedené otázky na základě analýzy příběhu jedné mentorky.

7 Autor-autoři: Čábalová Dagmar

Zkušenosti s tvorbou a využitím E-learningu v celoživotním vzdělávání.

Cílem příspěvku je poukázat na pozitiva a negativa e-learningu v celoživotním učení. Dále se příspěvek zabývá základními aspekty tvorby e-learningového kurzu a jeho využitím v celoživotním pedagogickém vzdělávání.

8 Autor-autoři: Ježková Věra

Raná podpora dětí a žáků jako důsledek jednoho z aktuálních trendů německé vzdělávací politiky.

V příspěvku jsou představeny hlavní instituce, iniciativy, dokumenty a cíle německé vzdělávací politiky na této úrovni vzdělávání a tři roviny daného tématu: hlavní principy a organizační formy rané podpory dětí a žáků, výuka cizím jazykům německých dětí a dětí imigrantů a principy a formy integrace dětí imigrantů do předškolní výchovy a školního vzdělávání. V závěru je představená problematika zasazena do širšího kontextu školního vzdělávání.

9 Autor-autoři: Všetečková Helena,

Vybrané problémy odborného školství a možnosti jejich řešení prostřednictvím

Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Příspěvek sleduje na základě analýzy vybrané problémy středního odborného školství. Je posouzen stav o úroveň kurikula jako základního východiska pro pracovní atmosféru střední školy. Následně pak vliv na žáky, především z horizontu jejich možného kariérního růstu. Za důležité jsou považovány Evropské sociální fondy s Operačním programem Vzdělávání pro konkurenceschopnost s možností využití zvláště v odborném školství.

10 Autor-autoři: Šimberová Zuzana,

Jak se (ne)učí zaměstnanci v podnicích.

Příspěvek se věnuje procesům učení, které mnohdy nepozorovaně probíhají vedle mnoha dalších procesů v podnicích. Vedle neformálního vzdělávání úzce spjatého s kurzy organizovanými podnikem se velmi silně projevuje učení informální, vyplývající z povahy práce a interpersonálních kontaktů. Cílem příspěvku je na několika konkrétních příkladech poukázat na různé podoby učení v podnicích a na vlivy, které na ně působí. Uvedená zjištění vycházejí

z analýzy několika rozhovorů s vybranými zaměstnanci provedených v rámci výzkumu k disertační práci.

11 Autor-autoři: Rabušicová Milada, Rabušic Ladislav

O formálním vzdělávání dospělých v ČR.

Učení a vzdělávání dospělých je v posledních letech aktuálním tématem projevujícím se nejen v různých proklamacích oficiálních dokumentů z oblasti vzdělávací politiky a rozvoje lidských zdrojů, ale především v našich každodenních životech. Z našich předcházejících výzkumných nálezů z roku 2005 víme, že jen 9 procent dospělých je včleněno do systému formálního vzdělávání a studuje v nějaké kombinované či distanční podobě na vysokých školách. Cílem tohoto příspěvku je na základě dalších získaných dotazníkových dat z roku 2008 o dospělých účastnících VŠ studia odpovědět na otázky spojené s formálním vzděláváním dospělých: kdo tímto způsobem studuje, jaké má základní socio-demografické a hodnotové charakteristiky, s jakými motivacemi do studia vstupuje a s jakými překážkami se setkává.

12 Autor-autoři: Müllerová Marie,

Škola jako učící se organizace v procesu zavádění ŠVP.

Nároky kladené současnou společností na práci a výsledky práce škol se v posledních letech nebyvale zvýšily, kvalitativně proměnily a tento proces permanentních změn pokračuje. Implementace školních vzdělávacích programů do života škol je jedním z kroků usilujících o navození souladu mezi současnou životní realitou a její přípravou na ni v rámci školního vzdělávání. Jedním z hlavních faktorů úspěšného zavádění školních programů do škol je schopnost školy stát se učící organizací. V rámci příspěvku budou prezentována základní kritéria a podmínky proměny našich škol v učící se organizace a nejdůležitější hlediska těchto změn budou s ohledem na současné podmínky kriticky zhodnoceny.

13 Autor-autoři: Evsina Anna,

Metodologické zvláštnosti inovační školy.

V tomto článku se posuzují metodologické aspekty pedagogických inovací, otázky organizace inovačního procesu v rodinné škole, především přechod od třído-hodinového systému k otevřenému studijnímu systému "škola-park", vytvoření individuální studijní trať (IST), zvláštností inovační hodiny a také systém individuální

kolektivní studijní reflexi a inovační chování všech členů studijního procesu jako prostředek k překonání expropriaci od studia.

14 Autor-autoři: Skutil Martin, Maněnová Martina

Implementace základních cílů vzdělávání ve školních vzdělávacích programech: průběžné výsledky výzkumu.

Příspěvek na základě výzkumného šetření ukazuje, zda a do jaké míry probíhající kurikulární reforma odpovídá původním záměrům rozvoje vzdělávání formulovaným v Národním programu rozvoje vzdělávání v ČR, jmenovitě zda a jak jsou implementovány tzv. 4 pilíře do školních vzdělávacích programů, na nichž má být vzdělávání postaveno.

15 Autor-autoři: Málková Jitka, Hendrychová Helena

Tvorba pomůcek pro posilování ekogramotnosti v pregraduální přípravě studentů VŠ i v dalším vzdělávání veřejnosti.

Příspěvek v teoretické části ukazuje potřebu změn metod a forem vzdělávání v oblasti ekologické a environmentální přípravy neboť zvyšování ekologické gramotnosti populace je jednou z priorit školství v ČR. Podstatná část článku ukazuje konkrétní vzdělávací akce pořádané v letech 2005 až 2008 katedrou biologie Univerzity v Hradci Králové, jsou určené studentům a učitelům v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků DVPP. Přiblíženy jsou cíle a náplň dvou projektů akreditovaných Ministerstvem školství České republiky. Rozsah kurzů je vždy 36 hod. Teoretická část se uskutečňuje čtyři pátky odpoledne po 4 hodinách. Praktická část probíhá formou dvoudenní komplexní exkurze do Krkonoš a Podkrkonoší. Ubytování a přednáška o poslání center ekologické výchovy se koná na Rýchorské boudě.

PROFESIONALIZACE UČITELŮ A DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

1 Autor-autoři: Kasáčová Bronislava, Tabačáková Petronela

Možnosti výzkumu profesních činností učitele v primární edukaci.

Príspevok sa venuje objasneniu výskumných zámierov v rámci projektu APVV-0026-07 Profesia "učiteľ preprimárnej edukácie" a "učiteľ primárnej edukácie" v dynamickom poňatí. Predstavuje teoretické východiská a proces tvorby výskumného nástroja a proces realizácie výskumného zámeru. Získanie výskumných výsledkov umožní konkretizovať profesijné činnosti učiteľa v primárnej edukácii a doplniť koncepčné práce na konkretizácii profesijných štandardov učiteľskej profesie.

2 Autor-autoři: Jůva Vladimír, Lazarová Bohumíra Sekot Aleš

Učitelé v pozdní fázi kariéry: teoretická východiska a design výzkumu.

Téma učitelů na sklonku kariéry v interdisciplinárním pohledu je předmětem výzkumu realizovaného na Katedře pedagogiky sportu fakulty sportovních studií MU v Brně. Autoři v příspěvku shrnují hlavní zájmové linie a výsledky některých českých i zahraničních studií na dané téma, které pojímají jako východiska pro plán výzkumu. Představují hlavní záměry a fáze výskumného plánu, který budou realizovat v nadcházejících měsících.

3 Autor-autoři: Porubský Štefan

Subjektívna pedagogická teória učiteľa - pohľad z iného brehu edukačnej reality.

Autor analyzuje výsledky naratívneho interview s učiteľkou I. stupňa ZŠ s cieľom poukázať na rozdiely v tom, ako edukačnú realitu a svoje miesto v nej vníma učiteľ a ako ho vymedzuje pedagogická teória.

4 Autor-autoři: Cabanová Mariana

Učitel diagnostik - učitel výzkumník.

Štúdia sa zaoberá modernými pohľadmi na profesijné kompetencie učiteľa so zameraním na špecifickú "učiteľa diagnostika - učiteľa výskumníka". Tréning autodiagnostických a sebeobservačných zručností a ich využitie v pedagogickom výskume.

5 Autor-autoři: Kasíková Hana, Valenta Josef

Sociální kompetence učitele: zpět do role žáků?

Příspěvek se zaměřuje na otázku: Za jakých podmínek a jak se učitelé efektivně učí sociálním kompetencím. Představuje výsledky několika šetření týkajících se sociálních kompetencí a práce s nimi ve fázi transformace kurikula, v kterém se stále více akcentuje sociálně vztahová dimenze. Zvýrazněna je především kompetence učitelů ke kooperaci a její specifická součást - dovednost nesouhlasit. Závěry jsou vedeny jak k pregraduální přípravě, tak k dalšímu vzdělávání učitelů.

6 Autor-autoři: Jirečková Ilona

Hodnocení kvalit a kompetencí učitelů na škole podporující zdraví.

Text představuje dílčí výsledky dotazníkového šetření uskutečněného v roce 2007 na Střední zdravotnické a sociální škole v Chrudimi, která je součástí projektu Zdravá škola. Zaměřuje se na posuzování vybrané oblasti školního klimatu - kvalit a kompetencí učitelů. Byli dotazováni studenti, jejich rodiče a interní učitelé. Závěrem práce je zjištěno, v jaké míře se názory skupin dotazovaných odlišují a jejich souhrnné hodnocení oblasti.

7 Autor-autoři: Bártová Jana

Možnosti rozvoje kompetencí učitelů v oblasti psychosociální a osobnostně kultivující.

V rámci projektu ESF Rozvoj sítě pražských inovujících škol byl vytvořen specifický vzdělávací program pro učitele. Cílem bylo vybavit účastníky novými kompetencemi a prohloubení kompetencí již získaných. Semináře na téma Umíme se bránit stresu? se zúčastnili učitelé ze šesti participujících škol. Tito lidé byli osloveni, aby formou polostrukturovaných rozhovorů vyjádřili svůj názor na využitelnost prezentovaných metod pro vlastní osobnostní a psychosociální rozvoj.

8 Autor-autoři: Novotná Jiřina

Rozvíjení kompetence učitelů ke vzdělávání svých kolegů v učitelském sboru.

V projektu INOSKOP rozvojového programu ESF modifikoval realizační tým z UK PedF pro další vzdělávání učitelů již známý víceúrovňový model. Původní model s jádrovou skupinou učitelů -

zástupců škol, kteří se vzdělávají v určitém tématu a pak v něm vzdělávají své kolegy na pracovišti, rozšířil o další funkci - garanta školy. Učitel - lektor spolupracuje se svým garantem. Individuální vedení podporuje utváření a rozvíjení nejen specifické kompetence k výkonu role lektora, ale i dalších komponent socioprofesionální vybavenosti učitele. Příspěvek seznamuje s hodnocením role garanta jak zúčastněnými lektory, tak samotnými guaranty.

9 Autor-autoři: Novotová Jitka

Výzkum učitelských kompetencí.

Článek se zabývá vymezením učitelské profese pomocí profesních kompetencí a prezentuje výsledky výzkumu zaměřeného na hodnocení kompetencí učitelů druhého stupně základní školy pětistupňovými škálami. Druhá část výzkumu byla zaměřena na sebehodnocení učitelů v jednotlivých kompetencích. Výsledky jsou vyhodnoceny ve vztahu k zavádění kurikulární reformy do praxe škol.

10 Autor-autoři: Šlemarová Žaneta

Učitel ve specifickém edukačním prostředí Lékařské fakulty.

Autorka příspěvku se pokusí zamyslet nad otázkou míry profesního přizpůsobení se ve specifickém edukačním prostředí, jímž je Lékařská fakulta UK v Hradci Králové. Autorka se dotkne problému orientace v pedagogické situaci, pochopení kontextu a také otázky míry rozšiřování učitelovy vědomostní báze.

11 Autor-autoři: Vašutová Jaroslava, Suchánková Květa

Přístupy k tvorbě a využití profesního standardu učitele.

Profesionální standard učitelů je stále chybějící článkem řetězu v procesu profesionalizace učitelství. Příspěvek se zabývá přístupy k tvorbě a využití profesního standardu. Vychází ze zkušeností při jeho tvorbě na PedF UK 2000/2001. Ukazuje na pozitivní a úskalí vytváření normativního dokumentu. Seznamuje s novým řešením standardu v projektu MŠMT, který znovu aktualizuje standardizaci učitelské profese v souvislosti se vzdělávací reformou a vyjadřuje nové požadavky na kvalitu učitele. Jako příklad ukazuje současnou cestu ke standardizaci na Slovensku. Zabývá se i využitelností standardu pro vymezování indikátorů kvality výkonu učitele.

12 Autor-autoři: Sedláček Martin, Lenka Hloušková, Pol Milan, Novotný Petr

Hledání určujících momentů ve vývoji životní a profesní dráhy ředitelů českých škol.

Příspěvek je další z řady výstupů výzkumného projektu Ředitelů českých škol a jejich životní a profesní dráha (GAČR, 406/07/0845). Cílem výzkumu je přispět k poznání teorie a praxe práce ředitelů škol v kontextu rozvoje jejich životní a profesní dráhy. Výzkum je koncipován jako kvalitativní šetření s použitím specifické metody životní historie. V příspěvku se zaměříme na hlavní identifikované určující momenty ve vývoji životní a profesní dráhy ředitelů škol. Představíme klíčové faktory, které utvářejí a utvářejí životní a profesní dráhu ředitele školy. Momenty sledujeme v horizontální i vertikální rovině. Na vertikální ose představíme kritické události spojené s profesní kariérou. Na horizontální ose sledujeme vývoj myšlení a jednání z hlediska individuálních přístupů k procesům řízení.

13 Autor-autoři: Binarová Ivona, Válková Hana

Spokojenost učitelů TV a ostatních aprobací s profesí.

Profese, její volba a realizace, patří ke klíčovým problémům života každého jednotlivce. Není zpochybňována její společensko-politická a ekonomická dimenze, pomáhá člověku nalézt své (někdy celoživotní) uplatnění, determinuje jeho postavení ve společnosti, v pracovním kolektivu. Pomocí ní si člověk zajišťuje zdroje k uspokojování svých životních potřeb. Podstatnější je však skutečnost, že dobře zvolená profese ho naplňuje pocitem sebeuspokojení, které přináší radost nejen jemu samotnému, ale i ostatním, umožňuje mu lepší koncentraci na řešení problémů, uvolňuje ho pro další činnosti, pro lepší relaxaci a regeneraci svých sil. Poznatky z dobře vykonávané práce zvyšují jednotlivci jeho životní rozhled, v práci poznávají nové vztahy a přátele.

14 Autor-autoři: Burkovičová Radmila

Komparace sdělení o další předpokládané profesní dráze po ukončení studia specififikované skupiny učitelů.

Příspěvek uvádí výsledky komparace sdělení studentek kombinované a prezenční formy vzdělávání v oboru Učitelství pro MŠ bakalářského stupně vzdělávání o jimi předpokládané další vlastní profesní dráze po ukončení bakalářského stupně vzdělávání, o jejich předpokládaném vstupu do navazujícího magisterského stupně

vzdělávání a vyhodnocuje odpovědi na další otázky s předmětnou oblastí související.

15 Autor-autoři: Opletalová Alena

Hodnocení efektivit dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Příspěvek je věnován základním teoretickým východiskům v oblasti hodnocení vzdělávání. V další části jsou uvedeny výsledky hodnocení vzdělávání pomocí modelu čtyřúrovňové evaluace D. L. Kirkparticka. Hodnotí se dvouleté Pedagogické studium učitelů, které je realizováno v rámci celoživotního vzdělávání na Pedagogické fakultě UP v Olomouci.

16 Autor-autoři: Juklová Kateřina

"Moje profesní Já": profesní sebepojetí učitelů jako produkt sebereflexe jejich aktuálního vztahu k profesi.

Příspěvek seznamuje s výsledky kvalitativní analýzy písemných sebereflexí u skupiny učitelů s různou délkou praxe na téma "Já a moje profese". Podrobně budou analyzovány zejména faktory vývoje motivace k volbě a vykonávání povolání, kognice a emoce prožívané v aktuálním vztahu k profesi a budoucí cíle.

17 Autor-autoři: Hornáčková Vladimíra

Akční výzkum v rozvoji kompetencí vedoucích pracovníků mateřských škol cestou tvořivé dramatiky.

Příspěvek popisuje vybrané výsledky akčního výzkumu z oblasti rozvoje schopností ředitelek mateřských škol, který se uskutečnil prostřednictvím intervenčního vzdělávacího programu nazvaného Modul rozvoje manažerských schopností tvořivou dramatikou, v rámci vzdělávání pedagogů - manažerů mateřských škol s vizí efektivnějšího rozvoje jejich kompetencí v duchu humanizace a demokratizace kultury školy.

18 Autor-autoři: Vrabcová Daniela

Učitelova proinovační angažovanost faktorem kompetence k inovativnosti v kontextu kurikulární reformy.

Příspěvek nahlíží učitelovu proinovační angažovanost v teoreticko-empirické rovině. Učitelova proinovační angažovanost je vymezena s využitím některých teorií vzdělávací změny jako faktor kompetence k inovativnosti i šíření kurikulární reformy v českém

školství. Z teorií vzdělávací změny je využito zejména teorie CBAM, tj. teorie adaptace změny založené na angažovanosti. Empirická rovina je zastoupena prezentací některých zjištění z výzkumného šetření zaměřeného na českého učitele sekundárního vzdělávání.

PEDEUTOLOGICKÉ OTÁZKY V KONTEXTU PREGRAUÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ UČITELŮ

1 Autor-autoři: Nelešovská Alena, Šmelová Eva

K možnostem monitorování rozvoje pedagogických kompetencí u studentů oboru Učitelství pro mateřské školy.

Autorky seznamují s výsledky výzkumu realizovaného v rámci projektu ESF se zaměřením na rozvoj pedagogických kompetencí studentů oboru Učitelství pro mateřské školy na PdF UP v Olomouci. Současně se zabývají dílčími výsledky realizovaného výzkumného šetření prof. Nelešovské a v této souvislosti poukazují na potřebu zaměřit pozornost na rozvoj pedagogických kompetencí ve směru k jednotlivým profesním skupinám, s reflektováním jejich názorů.

2 Autor-autoři: Brebera Pavel

Kudy nás mohou provést příběhy studentů učitelství projektujících kurikulum?

Cílem příspěvku je představit různé vrstvy kontextů, v nichž se mohou pohybovat studenti učitelství učící se projektovat kurikulum v reálném prostředí škol v rámci roční souvislé pedagogické praxe. Příspěvek využívá dat získaných od studentů učitelství anglického jazyka pro základní školy v klíčovém období 9/2004 až 6/2007, tj. mezi oficiálním schválením RVP ZV a povinným náběhem školních vzdělávacích programů do škol.

3 Autor-autoři: Doležalová Jana, Najvarová Veronika, Najvar Petr

Čtenářské strategie studentů pedagogických fakult.

Tento příspěvek uvádí vybrané výsledky výzkumu čtenářských strategií. Cílem průzkumu bylo zjistit, jak se učí z textu budoucí učitelé, které strategie používají a co vedlo k vývoji těchto čtenářských strategií.

4 Autor-autoři: Bartošová Iva, Kotková Věra

Poznatky studentů z nácviku čtení v 1. třídě ZŠ analyticko-syntetickou metodou a metodou genetickou.

Příspěvek seznamuje s poznatky z výuky čtení v 1. třídě ZŠ analyticko-syntetickou metodou a metodou genetickou.

5 Autor-autoři: Dytrtová Radmila

Interaktivní a vyučovací styl v kontextu přípravy učitelů.

V rámci přípravy učitelů se zabýváme osobností učitele, jeho strategií a pojetím vyučování a také vyučovacím stylem. Popisovaná empirická šetření byla pro zúčastněné učitele zpětnou vazbou jejich pojetí výuky a interakčního stylu, který uplatňují v rámci pedagogické komunikace. Metodou sebereflexe dospěli k sebepoznání a následně autoevaluaci svého vyučovacího stylu a vlastního působení na žáky.

6 Autor-autoři: Ochrymčukova Eva

Pokus o obohacení kompetencí budoucích pedagogů pomocí etradicne vedeného semináře Retoriky a prezentace.

V r. 2006 jsem měla možnost pokusit se o nový přístup v semináři Rétorika a prezentace na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně. Tento seminář jsem vedla pro studenty 1. ročníku Sociální pedagogiky. Uplatňovala jsem zde netradiční způsob práce, inspirovaný zejména dramatickou výchovou (jsem absolventkou atelieru DV na JAMU v Brně) a kreativní pedagogikou školy I. Vyskočila z pražské DAMU. V průběhu práce jsem zaznamenávala reakce studentu na tento druh výuky. Cílem výzkumu bylo zjistit, zda podobně vedené semináře jsou pro studenty zlínské univerzity přínosné, pokusit se zaznamenat, jak je studenti prožívali, hodnotili. Na závěr si pokládám otázku, zda a jakým způsobem v podobných seminářích ve Zlíně pokračovat, jak v nich co nejlépe naplnit jejich poslání-obohacení kompetencí budoucích učitelů.

7 Autor-autoři: Skopečková Eva

Inovace v přípravě učitelů AJ v kontextu kurikulární reformy- Akční výzkum

Příspěvek představuje některé výstupy pilotní fáze akčního výzkumu, jehož cílem je vytvoření a postupné ověřování modelu semináře Didaktika anglicky psané literatury studentů Učitelství pro SŠ a 2. stupeň ZŠ zaměřeného na ověřování nových metodických postupů pro práci s anglicky psanou literaturou vzhledem k intencím RVP GV/ZV ve výuce AJ zohledňujícího specifickou didaktiku anglicky psané literatury.

8 Autor-autoři: Reimannová Irena**Postoje vysokoškolských studentů k blended learningu.**

Autorka ve svém příspěvku shrnuje současný pohled (zejména EU, ČR) na elektronické vzdělávání v terciární sféře a nastiňuje možný směr dalšího vývoje, který směřuje k plné integraci ICT do vzdělávání, reflektuje zde tedy posun od e-learningu, přes blended learning, zpět k 'learning'. Důvody pro implementaci ICT jsou ze strany poskytovatelů vzdělávání a vyučujících zřejmé, dosud však bylo provedeno jen málo výzkumů zabývajících se otázkou míry spokojenosti studenta v blended learningu. Autorka ve svém příspěvku prezentuje výsledky výzkumu (případové studie) zaměřeného na hodnocení blended learningu ze strany studentů (tj. vliv na procesy učení a zjišťování postojů k využívání e-learningové opory v kontaktní výuce).

9 Autor-autoři: Poledňová Ivana, Stránská Zdenka**Adaptační problémy vysokoškolských studentů na počátku studia.**

Pozdní adolescence zahrnuje řadu různých životních přechodů a přechod na univerzitu je jedním z nich. Přechod do univerzitního prostředí může být velmi stresující a první rok na univerzitě obzvláště. Na Masarykově univerzitě v Brně jsme připravili kurz pro studenty prvních ročníků různých fakult, jehož cílem je napomoci studentům v oblastech náročných z hlediska adaptace. Z ankety, kterou studenti na začátku kurzu vyplňovali, vyplynulo, jaké problémy musí řešit v prvních dnech studia a jaké jsou jejich obavy v souvislosti se studiem. Efektivní intervenční program pro nové studenty v průběhu kurzu usnadňuje jejich přechod na univerzitu a hraje klíčovou roli v jejich dlouhodobé adaptaci na univerzitní život.

10 Autor-autoři: Wernerová Jana**Profesní příprava studentů učitelství pregraduálního studia sekundárního vzdělávání v kontextu pedagogické praxe.**

Příspěvek sleduje profesní připravenost studentů učitelství sekundárního vzdělávání v závěrečném roce studia na Pedagogické fakultě Technické univerzity v Liberci (akademický rok 2007/08). Zaměřuje se na uplatňování profesních kompetencí v průběhu završující pedagogické praxe na 2. stupni základní školy. Empirické šetření komparuje hledisko fakultních učitelů, oborových didaktiků a sebehodnocení studentů učitelství na kompetence profesních aktivit.

11 Autor-autoři: Semrád Jiří, Škrabal Milan**Vědomostní základ pedagogické kompetence techniků (studentů učitelství odborných předmětů).**

Příspěvek pojednává o výsledcích empirické sondy do vědomostního základu na závěr výuky předmětu pedagogika (formou didaktického testu) provedené v letech 2003 - 2007 u studentů bakalářského studia učitelství odborných předmětů (475 studentů formy prezenční i kombinované). Největší problémy dělala studentům Bloomova taxonomie cílů a teorie vymezování učiva, dále pojetí vyučovacího procesu, metody mravní výchovy, podstata vyučování, teorie vzdělávání a další.

12 Autor-autoři: Havigerová Jana Marie, Zíkl Pavel**Norma a normalita z pohledu současného učitele.**

V příspěvku se zabýváme otázkami, jaké je implicitní pojetí normality učitelů, které deskriptory jsou rozhodující pro popis normálního člověka u skupiny učitelů a liší se tyto deskriptory u odlišně zaměřené profese informatiků? Pro řešení výzkumné otázky jsme zkonstruovali novou projektivní metodu (inspirovanou Kellyho REP testem), jejíž 5. verze je nyní testována. Prezentujeme dílčí výsledky výzkumu.

13 Autor-autoři: Doležalová Jana**Cesty ke čtení a čtenářství.**

Reflexe vlastního vývoje v oblasti čtenářské gramotnosti může pomoci budoucím učitelům pochopit proces jejího utváření. Příspěvek uvádí výsledky analýzy studentských reflexí na téma: Moje cesta ke čtení a čtenářství.

14 Autor-autoři: Göbelová Taťána**Aplikovaná fenomenologie - "poznání smyslu a účelu existence" u studentů učitelství 1. stupně.**

Příspěvek je zaměřen na možnosti využití kvalitativního výzkumu v oblasti aplikované fenomenologie (fenomenologie praktických oborů) pro konkrétní uplatnění fenomenologického "poznání smyslu a účelu existence" ve výuce studentů učitelství 1. stupně.

Proměny sebepojetí v komunikačním nácviku budoucích učitelů.

V mnohých programech pregraduálního učitelského vzdělávání mají své stálé místo disciplíny zaměřené na rozvoj osobnostních a komunikačních dispozic. Účinnými nástroji, v jejichž silovém poli se mění momentální potence budoucích učitelů, bývají mikrovýstupové aktivity studentů, zaměřené na utváření a prohlubování očekávaných dovedností a postojů. Úspěšnost nácviku je podmíněna mnoha okolnostmi, mezi které patří schopnost porozumět svému jednání "po" akci a konfrontovat ho se stavy "před" aktivitou. Výsledkem je subjektivně popisované momentální sebepojetí, ve kterém se objevují i rysy budoucího jednání. Záměrem sdělení je zviditelnit některé poznatky z průzkumu studentských sebereflektivních dotazníků a pokusit se pojmenovat obecnější trendy v sebepojetí.

ŽÁK V KONTEXTU SOUČASNÉ EDUKAČNÍ REALITY

1 Autor-autoři: Kašćák Ondrej

Subverzivní strategie žáků vůči škole a její reprezentantom.

Štúdia diskutuje zaznamenané spontánne stratégie, ktoré žiaci predškolského a mladšieho školského veku používajú na spochybňovanie, oslabovanie alebo dokonca rozvracanie školskej normativity reprezentovanej školskou organizáciou a jej zástupcami. Prostredníctvom empirických údajov autor dokumentuje rôzne druhy rozvratných stratégií, od individuálnych po skupinové, od verbálnych po materiálne, od účelových po symbolické. Žiacka kultúra sa pritom javí ako významný element podieľajúci sa na organizovaní počiatočného vzdelávania a nie ako pasívny a bezmocný prvok školovania - to vrhá iný pohľad na súčasné tendencie emancipovať postavenie detí v školách.

2 Autor-autoři: Šmelová Eva

Dítě v kontextu současného předškolního vzdělávání.

Prostřednictvím příspěvku seznamuje autorka s výsledky analýz školních vzdělávacích programů mateřských škol, a to se zaměřením na konzistentnost cílových kategorií Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a školních vzdělávacích programů mateřských škol.

3 Autor-autoři: Matejovičová Iveta

Hypotézy v pedagogickom kontexte.

Štúdia sa zaoberá otázkou tvorby hypotéz u detí mladšieho školského veku. Dieťa v podstate premýšľa v podobných postupoch ako vedec, avšak nevedome. Formulovanie hypotéz - predbežné riešenie problému, je jeden z krokov v myslení jedinca aj vedca) v rámci science process skills (schopnosti vo vedeckých postupoch). Pre dieťa je vytváranie hypotéz nástrojom, ako spoznávať a porozumieť fungovaniu okolitého sveta. Daná téma v domácej literatúre nie je takmer vôbec rozpracovaná, preto sme sa zamerali na cudzojazyčné zdroje. Cieľom práce je vytvorenie prehľadovej štúdie o zahraničnej literatúre, ktorá sa venuje spomínanej problematike.

4 Autor-autoři: Magulová Jaroslava

Strategie modifikace psaného textu u dětí 3.ročníka ZŠ.

Príspevok prezentuje a analyzuje rôzne podoby písaných produktov detí 3. ročníka ZŠ. Týmito produktmi sú záznamy detí, ktoré realizovali na základe písanej textovej predlohy - umeleckého a vecného učebnicového textu. Zámerom štúdie je spoznávanie podôb detských záznamov (formálny aspekt) a stratégií modifikácie (postupy narábania detí s jazykovými formuláciami predlohy a jej významami). Tieto atribúty záznamov naznačujú používanie istých kognitívnych procesov, o ktorých sa v príspevku súčasne uvažuje.

5 Autor-autoři: Najjarová Veronika

Čtenářská gramotnost žáků 1. stupně základní školy.

V příspěvku představíme dílčí výsledky výzkumu žáků prvního stupně základní školy v oblasti čtenářské gramotnosti. Zkoumány byly vybrané faktory, které ovlivňují rozvoj čtenářské gramotnosti, a byl proveden výzkum čtenářských strategií. Ve výzkumu jsme použili smíšený design výzkumu kombinující metody kvantitativního a kvalitativního přístupu. Na základě kvantitativního testování výsledků žáků v testu čtenářských dovedností bylo vybráno 22 žáků (extrémních případů), u kterých byly kvalitativními postupy zkoumány jejich čtenářské strategie. Ukázalo se, že značný vliv na rozvoj čtenářské gramotnosti mají čtenářské charakteristiky žáků a rodinné prostředí. Překvapivě se ukázalo, že škola v plné míře nevyužívá svého potenciálu pro rozvoj čtenářské gramotnosti žáků.

6 Autor-autoři: Najjar Petr

Raná výuka anglického jazyka v kontextu České republiky.

Prezentace seznamuje s kompletními výsledky disertačního projektu Raná výuka anglického jazyka v kontextu České republiky. Na souboru 211 žáků 8. tříd ZŠ byla kvantitativními i kvalitativními výzkumnými technikami zkoumána ozvěna rané výuky cizích jazyků v úrovni dosažených cizojazyčných dovedností. Výsledky naznačují, že raná výuka angličtiny, jak byla organizována v posledním desetiletí, nesplnila očekávání, která do ní byla vkládána.

7 Autor-autoři: Žitková Helena

Rozvoj sociálních dovedností u žáků na I. stupni ZŠ.

Sociální dovednosti patří mezi klíčové kompetence definované v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání, ze kterého vyplývá, že učitelé by měli rozvíjet sociální dovednosti svých žáků v jakémkoliv předmětu (ať již v matematice, cizím jazyce nebo hudební výchově). Je ovšem také možné vytvořit nový volitelný předmět, který by byl zaměřen zejména na rozvoj sociálních dovedností. Vzhledem k tomu, že děti přicházejí do školy z různých sociálních prostředí, je vhodné zavést nějaký program rozvoje sociálních dovedností již od první třídy. Program rozvoje sociálních dovedností by měl žákům přiblížit například komunikační dovednosti (schopnost kompromisu, řešení problémů), kooperativní dovednosti nebo schopnost zvládnání vlastních emocí.

8 Autor-autoři: Hošťálková Marta

Rozvoj empatie jako předpokladu podporujícího osvojování sociálních kompetencí u dětí mladšího školního věku pomocí zážitkových metod.

Příspěvek se zabývá problematikou rozvoje empatie v procesu osvojování si sociálních kompetencí u dětí mladšího školního věku pomocí zážitkových metod. Empatie, jako schopnost porozumět emocím a motivům druhého člověka, přispívá k rozvoji sociálních schopností a prosociálního jednání. Primárním místem pro rozvoj empatie je rodina, sekundárním pak škola, která prostřednictvím zážitkových metod může doplnit a vyvážit nedostatky rodinného působení.

9 Autor-autoři: Hrušková Lenka

Adolescent a vrstevnická skupina ve vyučování.

Příspěvek se zabývá efektivitou skupinového vyučování adolescentů v terciální sféře.

10 Autor-autoři: Smékalová Lucie

Ověření vztahu mezi autodidaktickými dovednostmi žáků a jejich prospěchem.

Příspěvek prezentuje výzkumné šetření, které ověřuje vztah mezi autodidaktickými dovednostmi žáků a jejich prospěchem. Za statistickou metodu jsme zvolili Pearsonův koeficient korelace, u něhož ověřujeme jeho statistickou významnost a výpovědní schopnost.

11 Autor-autoři: Vašíček Zdeněk**Hra na klavír jako CLIL.**

Příspěvek má čtyři části. V první části informuje o aktuálních trendech CLIL. Ve druhé části přináší shrnutí z autoevaluací předmětu hra na klavír jako CLIL na ZUŠ Tišnov za roky 2000-2007. Ve třetí části jsou tyto závěry konfrontovány se závěry autoevaluace za školní rok 2007/2008. Jsou vysvětleny nové odlišnosti v metodice CLIL i doplňující jevy. Teorie předmětu hra na klavír jako CLIL na ZUŠ Tišnov se tímto zdá být dobudována. Ve čtvrté části jsou navrženy přístupy pro komplexní evaluaci, která zde proběhne na podzim 2008.

12 Autor-autoři: Dopita Miroslav, Grecmanová Helena**Spokojenost středoškoláků s výukou fyziky, chemie a matematiky.**

Analýza a interpretace výsledků vědecko-výzkumného projektu s názvem Výzkum nových metod soutěží tvořivosti mládeže zaměřených na motivaci pro vědecko-výzkumnou činnost v oblasti přírodních věd, obzvláště v oborech fyzikálních, chemických a matematických. Příspěvek seznamuje s hodnocením výuky fyziky, chemie a matematiky a vztahu žáků střední školy k těmto disciplínám. Míra spokojenosti žáků s některými aspekty klimatu výuky v uvedených předmětech a v přírodovědných předmětech celkem: učitelovo nadšení a rozhled, schopnost zaujmout, netradiční způsob výuky, aktivita a spolupráce, učitelova podpora a zájem o žáka, spravedlivý přístup, smysluplnost výuky, přiměřenost požadavků, přehlednost výuky. Posouzení dílčích tvrzení.

13 Autor-autoři: Zormanová Lucie, Pecina Pavel**Srovnání aktivity chlapců a dívek a aktivizační činnosti učitele ve výuce občanské nauky na ZŠ.**

Ve svém výzkumu srovnávám aktivitu chlapců a dívek ve výuce občanské výchovy na 2. stupni základní školy a pedagogickou interakci a komunikaci učitele s chlapci a dívkami v procesu školního vyučování (vliv pedagoga na aktivitu dívek a chlapců). Aktivitu zde pojímám jako četnost a délku verbálních zapojení (dívký-chlapce) v interakci učitel-žák a zjišťuji také obsah replik žáka. K dosažení vytyčeného cíle vede metoda standardizovaného pozorování, technika interakční analýzy, vycházející ze systému pozorovacích kategorií N.A. Flanderse a K.S. Tabera. Byl zjištěn rozdíl v míře aktivity ve prospěch chlapců, přičemž nebyl naměřen výrazný vliv učitele na tuto odlišnost.

14 Autor-autoři: Žák Vojtěch**Proč se žáci učí fyziku? - Výzkum časového vývoje důvodů**

Ačkoli je fyzika jedním z nejdůležitějších oborů pro rozvoj moderní civilizace, patří k nejméně oblíbeným školním předmětům. Výzkumný tým na Katedře didaktiky fyziky MFF UK provedl dotazníkové šetření zkoumající motivaci žáků k učení se fyzice. Dotazníkového šetření se zúčastnil reprezentativní vzorek žáků ZŠ a SŠ (více než 4000 respondentů). Dotazníkové šetření umožnilo zkoumat motivaci žáků k učení se fyzice z hlediska pohlaví, věku, typu školy atd. Získaná data byla statisticky zpracována tak, aby mohly být vyvozeny závěry použitelné ke zvýšení motivace žáků v běžné výuce.

15 Autor-autoři: Greger David**Volba střední školy očima žáků.**

Volba střední školy a systém přijímání na střední školy představuje významný předěl ve vzdělávací dráze každého dítěte. Jak žáci na konci ZŠ vnímají tento přechod a jak se zkušenosti žáků liší podle vzdělanostního zázemí jejich rodiny? Odpovědi nabízejí data z výzkumu pražských deváťáků v průběhu volby střední školy a jejich výsledků.

16 Autor-autoři: Kohoutek Tomáš, Mareš Jan**Reakce na školní zátěž - longitudinální perspektivy.**

Příspěvek prezentuje výsledky longitudinálního šetření zvládnutí zátěže v rámci brněnské studie ELPAC. Zaměřuje se na problematiku školní zátěže a jejího zvládnutí. Věnujeme se především změnám a vývojovým trendům mezi 13. a 15. rokem věku.

17 Autor-autoři: Smetáčková Irena**Genderová koedukace a segregace ve výuce.**

Společné vzdělávání chlapců a dívek ve třídách je běžnou praxí českých škol. Zahraniční výzkumy upozorňují na to, že koedukace přináší nejen výhody, ale také řadu negativ týkajících se zejména míry zapojení jednotlivých žáků a žákyň do výuky. V důsledku stále přetrvávajících genderově stereotypních představ o dívkách a chlapcích vede koedukace k nerovnoměrnému rozložení pozornosti vyučujících mezi skupinu dívek a skupinu chlapců a k odlišné míře aktivity samotných žáků/žákyň. Příspěvek vychází z šetření na českých základních školách, jehož cílem bylo ověřit, zda koedukace má

obdobné důsledky, které jsou popisovány v zahraničních výzkumech. V rámci šetření bylo zjišťováno faktické zapojení dívek a chlapců do výuky a jejich postoje ke koedukaci tříd.

18 Autor-autoři: Kesnerová Řádková Olga, Bílek Martin

"Moje budoucí povolání" - analýza zájmu patnáctiletých žáků základních škol a gymnázií v ČR.

Moje budoucí povolání - analýza zájmu patnáctiletých žáků ZŠ a G v ČR z výsledků ROSE.

ČAPV 2008: Sekce 6

EDUKACE JEDINCŮ SE SPECIFICKÝMI POTŘEBAMI A ETICKÉ SOUVISLOSTI VE VÝCHOVĚ

1 Autor-autoři: Kocurová Marie

Specifické poruchy učení a studium na VŠ.

Příspěvek je věnován problematice dyslekticko-dysortografického syndromu u dospělé populace se zaměřením na specifickou skupinu studentů vysokých škol. Přináší zkušenosti s diagnostikou a intervencí na našich a zahraničních poradenských pracovištích.

2 Autor-autoři: Kratochvílová Jana

Podmínky pro vzdělávání a strategie výuky při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve školních vzdělávacích programech.

Povinnou částí školního vzdělávacího programu jednotlivých škol je popsat, jaké podmínky výuky školy zajišťují žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Zpracování této části školního vzdělávacího programu činilo školám značné obtíže. V příspěvku je popsán výsledek obsahové analýzy školních vzdělávacích programů vybraných škol se zaměřením na zabezpečení podmínek a strategií výuky.

3 Autor-autoři: Javorská Miroslava

Speciálně pedagogická intervence u jedinců se získaným tělesným postižením.

Současná speciální pedagogika se nezaměřuje pouze na edukaci dětí a mládeže, nová koncepte počítá s výchovou a vzděláváním všech věkových kategorií. Jednu z cílových skupin pro poskytování speciálně pedagogické intervence tvoří jedinci se získaným tělesným postižením, kteří vlivem okolností a způsobených zdravotních komplikací ztratili původní kvalitu života. Předložené výzkumné šetření mapuje možnosti speciálně pedagogické podpory při odborném vzdělávání, přípravě na povolání či rekvalifikaci a opětovném zařazování jedinců se získaným tělesným postižením do pracovního procesu a společnosti.

4 Autor-autoři: Blažková Monika

Talent - radost nebo starost?

V tomto příspěvku se zamýšlíme nad otázkou, zda je talent - nadání pro dítě dar nebo přítěž. Poukážeme na problémové situace, které mohou nastat mezi rodiči, ostatními dětmi nebo učiteli nadaných dětí a na způsob práce s nimi.

5 Autor-autoři: Pospíšil Radek

Kázeňské problémy nadaných žáků.

Příspěvek se zabývá problematikou nadaných žáků a kázeňských problémů z pohledu žáka i učitele.

6 Autor-autoři: Slowík Josef

Reflexe přístupu k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami ve školních vzdělávacích programech základních škol.

Příspěvek představuje malou studii zaměřenou na zmapování odrazu přístupu základních škol ke vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v jejich školních vzdělávacích programech. Autor analyzoval obsahy školních vzdělávacích programů u 17 základních škol z různých regionů České republiky z hlediska informací týkajících se jakýmkoliv způsobem specificky právě žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a možností jejich přístupu ke vzdělávání na těchto školách. Výsledky ukazují na některé významné rozdíly v oblasti orientace škol na inkluzivní trendy ve vzdělávání, jejich připravenosti vzdělávat různě znevýhodněné žáky, a také postojů k vytváření nabídky vzdělávání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

7 Autor-autoři: Škoda Jiří, Doulík Pavel

Výzkum dětského pojetí postižení.

Příspěvek popisuje výzkum dětského pojetí postižení u žáků 5., 7. a 9. ročníku základní školy a u žáků 7. 9. ročníku základní školy praktické. Bylo sledováno dětské pojetí tělesného, mentálního, sluchového, zrakového a kombinovaného postižení. Dětská pojetí byla zkoumána pomocí pojmového mapování, byla sledována geneze dětského pojetí postižení. Získaná data byla statisticky vyhodnocena a výsledky diskutovány.

8 Autor-autoři: Doskočilová Marie

Reprodukce genderových stereotypů ve výuce.

V našem příspěvku představíme projekt výzkumu, který se zabývá reprodukcí genderových stereotypů ve výuce přírodovědných předmětů (zastoupených fyzikou) a humanitních předmětů (zastoupených angličtinou). Na vybraných vzorcích analyzujeme generovou korektnost v učebnicích a výuce angličtiny a fyziky na druhém stupni základních škol. Snažíme se odhalit případný výskyt reprodukcí genderových stereotypů. Ve svém příspěvku vymezíme problematiku genderové nekorektnosti ve výuce, představíme základní teoretická východiska výzkumu a načrtneme metodologii sběru a zpracování dat.

9 Autor-autoři: Němec Jiří, Jelínková Klára

Přípravné třídy z pohledu učitelů prvního stupně.

Příspěvek pojednává o edukativních možnostech přípravných tříd pro děti ze sociálně znevýhodněného prostředí. Na základě kvalitativního výzkumu jsme analyzovali rozhovory s učiteli z prvního stupně ZŠ, kteří mají zkušenosti jak s dětmi, které přípravný ročník absolvovali, tak s dětmi, kteří nastoupili přímo do první třídy ZŠ. Příspěvek prezentuje vybrané závěry výzkumu a nepřímo tak dokládá edukativní vliv přípravných tříd pro děti ze sociálně znevýhodněného prostředí.

10 Autor-autoři: Levínská Markéta

Disciplína a kultura.

Selhávání žáků ze sociokulturně handicapovaného prostředí v evropských školských systémech.

11 Autor-autoři: Blažková Monika

Specifické poruchy učení - metodický problém ve výuce na základních uměleckých školách.

Specifické poruchy učení - metodický problém ve výuce na základních uměleckých školách.

12 Autor-autoři: Jurčová Zuzana**Skúsenosť a rozprávanie v hľadaní zmyslu, alebo etický pohľad na vzdelávanie očami Giussaniho a MacIntyry.**

Cieľom príspevku je podať výsledok teoretického výskumu zameraného na skúmanie problematiky výchovy v dielach talianskeho pedagóga Luigiho Giussaniho a amerického filozofa Alasdaira MacIntyry. Obava autori sa odlišným spôsobom zaoberajú problematikou etického a filozofického pohľadu na výchovu. Výskum vznikol v rámci výskumného projektu: Tri ikony pedagogiky budúcnosti: Giussani, Morin, MacIntyre na univerzite v Turíne. Príspevok prináša analýzu pohľadu na problematiku motívu konania človeka, skúma teoretický fundament výchovy k cnostiam a dôležité faktory pôsobiace na výchovný proces. Príspevok obohacuje poznanie teórie výchovy a antropológie výchovy, ktorý bol zatiaľ na Slovensku málo teoreticky rozpracovaný a v praxi len parciálne realizovaný.

13 Autor-autoři: Jemelka Petr**Bioetika a výchova k občianstvu.**

Príspevek je zaměřen k otázce místa bioetické problematiky v rámci výchovy k občianstvu. Jde zde pouze o humánní problematiku, nebo sem patří také environmentální úhel pohledu? Významným tématem soudobých diskusí je samotný teoretický statut bioetiky.

14 Autor-autoři: Černý Karel, Greger David**Evropští muslimové: postoje ke spravedlnosti ve škole a mimo školu.**

Studie je založena na analýzách dat z mezinárodního výskumu zaměřeného na percepci spravedlnosti ve školách a v mimoškolním životě 14-letých žáků. Soubor obsahuje přes 12000 respondentů, z toho přes 700 žáků pocházejících z muslimského světa, což umožňuje komparaci jednotlivých skupin.

15 Autor-autoři: Truhlářová Zuzana**Průběh etnických dilemat do vzdělávání sociálních pracovníků v odborných praxích.**

V kontextu koncepce studijních bakalářských oborů se ukazuje jako stěženi odborná praxe a její propojenost na přímý výkon profese a teoretickou přípravu studenta. Zde se promítá nejen vysoký

požadavek na odbornou způsobilost studenta, ale hlavně na studentovu osobnostní, hodnotovou a etickou stabilitu. V samotné praxi sociální práce se student setkává velmi často s etickým dilematy, provázející nejen případovou práci s klientem, ale i systémové koncepce v odborné praxi. Tyto často vycházejí z jednotlivých paradigmatických přístupů v sociální práci.

16 Autor-autoři: Hladík Jakub**K současné podobě výzkumu v multikulturní výchově.**

Článek se věnuje podobám, možnostem a souvislostem výzkumu v multikulturním výchovně-vzdělávacím prostředí, konkrétně výzkumu v rámci multikulturní výchovy. Pozornost je zaměřena na výzkumy v této oblasti v USA, na jejich podobu a paradigmatu. V článku jsou dále identifikována východiska českého výzkumu v multikulturní výchově, která jsou odlišná od těch amerických a nutně vycházejí z celkového sociokulturního rámce ČR. Autor se také věnuje epistemologickým výzvám a metodologickým možnostem výzkumu v oblasti multikulturní výchovy.

17 Autor-autoři: Fišarová Gabriela**Morální výchova jako důležité médium pro dosažení vysoké kvality života.**

Základem kvalitního života je stabilní a integrovaný systém morálních hodnot. Jednou z hlavních sil, které utváří v současné společnosti hodnoty dětí, je škola. Zvyšují se tím požadavky na účinnost morální výchovy. S ohledem na tuto skutečnost bylo na žácích sedmých tříd realizováno experimentální ověření účinnosti nové metodiky v přirozených podmínkách základní školy. Výsledky experimentu ukazují, že je možné uvedenou metodou dosáhnout žádoucích změn na úrovni vnímání základních hodnot u žáků základní školy.

18 Autor-autoři: Švarcová Eva**Děti cizinců v české škole; Výchova k prosociálnosti.**

Príspevek v úvodní části představuje nástin klasifikace etnických minorit v majoritní společnosti a nástin přístupu majoritní společnosti k minoritám (vnímání minorit majoritní společností). Dále seznamuje s výsledky výskumného šetření, jehož cílem bylo zjistit postoje žáků druhého stupně základní školy k cizincům žijícím v České republice

19 Autor-autoři: Vacek Pavel**Analýza morálního úsudku dítěte.**

Text seznamuje s analýzou způsobů řešení morálních dilemat dětmi. Použili jsme upravená dilemata L. Kohlberga. Vedle kategorizace odpovědí, která umožnila komplexněji charakterizovat vývoje morálního úsudku dětí, jsou v příspěvku demonstrovány možnosti diagnostického využití analýzy morálních dilemat jako nástroje hlubšího poznání osobnosti dítěte.

20 Autor-autoři: Vojtko Tibor**Dva obrazy postiženého dítěte v evropské společnosti 1. poloviny 20. století.**

Příspěvek se zaměřuje na analýzu dobové dokumentace dvou, zcela odlišných období první poloviny 20. století, která významnou měrou ovlivnila postavení postiženého dítěte ve druhé polovině 20. století a samotné evropské smýšlení. Článek ve své první části reflektuje odraz reformně pedagogického hnutí 20. a 30. let v pedagogické péči o postižené a zdravotně oslabené žáky. Druhá část příspěvku se zaměřuje na první válečná léta 2. světové války, tedy na období sterilizace a eutanazie postižených v nacistickém Německu.

21 Autor-autoři: Vacek Pavel, Švarcová Eva**Školní prevence jako nástroj výchovy charakteru žáků.**

Příspěvek se zabývá analýzou školních preventivních programů a rozebírá názory a postoje učitelů-metodiků na problematiku prevence. Autoři ukazují na řadu komplikovaných problémů, které snižují efektivitu školní prevence. Autoři také kritizují její jednostranné represivní zaměření.

1 Autor-autoři: Petrová Zuzana**Sociokultúrna teória z pohľadu jej kultúrnej diverzných interpretácií.**

Príspevok má charakter teoretického výskumu, ktorý skúmaniu podrobuje súčasné interpretácie a pedagogické aplikácie jednej z vplyvných teórií objasňujúcich pôvod a vývin mentálneho zo sociokultúrnych vplyvov - teórie L. S. Vygotského a jej obohatení jeho priamymi nasledovateľmi. Na pozadí súčasných podôb operovania s pôvodnými Vygotského ideami a pojmami budeme demonštrovať to, že aj v prípade odborného diskurzu dochádza k svojráznej rekonštrukcii pôvodných ideí a pojmov, ktorej špecifiká prekračujú rámec individuálnych rozdielov medzi jednotlivcami, ktorí ich implantujú do vlastných vzdelávacích koncepcií. Tieto rozdiely budeme diskutovať cez optiku kultúrno-spoločenských pomerov, tradícií a vízií vzťahujúcich sa na oblasť vzdelávania, ktoré predznačujú potenciál tejto sociokultúrnej teórie vývinu jedinca pre nasledovanie aktuálnych trendov vo vzdelávaní, a aj podobu jej vplyvu. Rovnako ako témy, ktoré narábanie s touto teóriou v danom sociokultúrnom priestore otvára v súvislosti s požiadavkami na zmeny oblasti vzdelávacej praxe.

2 Autor-autoři: Doubek David**Kulturní modely v komunikaci komunita - škola.**

Kulturní modely v komunikaci komunita - škola.

3 Autor-autoři: Žoldošová Kristína**Cielená zmena preferovanej učiteľovej koncepcie vyučovania v primárnom prírodovednom vzdelávaní smerom k výskumne ladeným koncepciám vzdelávania.**

Príspevok prezentuje výsledky výskumu zameraného na analýzu možností zmien individuálnych koncepcií vyučovania učiteľov prvého stupňa základnej školy v prírodovedne zameraných predmetoch. Vybraná skupina participantov sa pravidelne zúčastňovala školení, ktoré mali za cieľ ozrejmovvať a podporovať také koncepcie vyučovania, ktoré využívajú striktný algoritmus vedeckého skúmania. Osvojené poznatky si účastníci výskumu skúšali v praxi tri roky. Cieľom výskumu tak bolo zisťovanie tých aspektov inovačnej koncepcie vzdelávania, ktoré sú pre učiteľov v praxi prijateľné ako v teoretickej (osvojiteľné na školeniach), tak i v praktickej rovine (použiteľné v praxi).

Zaujímavé je kvalitatívne hodnotenie rezíduí inováčnej koncepcie vzdelávania, ktoré si učitelia ponechali a skúmanie toho, či tieto rezíduá môžeme ešte chápať ako ucelenú koncepciu, ktorá by mala edukačný potenciál koncepcie postavenej v teoretickej rovine.

4 Autor-autoři: Filagová Markéta

Socializačné pôsobenie čakania v materskej škole.

Príspevok rieši problematiku neplánovaných efektov školovania v podmienkach materskej školy. Zameriava sa na socializačné pôsobenie čakania a prostredníctvom opisu situácií bežného života v prvej triede materskej školy ponúka netradičný pohľad na čakanie a jeho význam v socializácii. Príspevok rieši problematiku neplánovaných efektov školovania v podmienkach materskej školy. Zameriava sa na socializačné pôsobenie čakania a prostredníctvom opisu situácií bežného života v prvej triede materskej školy ponúka netradičný pohľad na čakanie a jeho význam v socializácii.

5 Autor-autoři: Knotová Dana, Trnková Kateřina

Málotřídní školy v ČR.

Príspevok je zaměřen na některé podmínky existence málotřídních škol. Text vychází z dat získaných dotazníkovým šetřením realizovaného v rámci projektu GA ČR Málotřídní školy v České republice: analýza současného stavu a potenciálů jejich rozvoje. Respondenty dotazníkového šetření jsou ředitelé málotřídek a starostové venkovských obcí.

6 Autor-autoři: Balounová Jitka, Franclová Marta

Klima školní třídy očima rodičů.

Príspevok seznamuje s výzkumnou sondou zjišťující, jak vnímají klima třídy rodiče dětí. Jedná se o rodiče dětí 1. stupně základní školy. Jsme přesvědčeny, že právě rodiče mohou poskytnout učitelům důležité informace o tom, jak děti prožívají na první pohled běžné situace (špatnou známku, napomenutí, pochvalu, přesazení, konflikty, kritiku, apod.), jak se cítí o přestávkách a při vyučování, jak hodnotí učitele apod. K zájmu o tento moment nás přivedla zkušenost, že to, jak děti reagují, jak se projevují ve škole, je často v rozporu s tím, jak své pocity popisují doma rodičům, že některé okamžiky, často pro učitele nevýznamné a banální, děti velice silně emočně prožívají. Všechny tyto informace mohou sehrát zásadní roli v přístupu učitele k jednotlivým

žákům i celé třídě a tím pozitivně ovlivnit klima třídy, vztah dětí ke škole a vzdělávání.

7 Autor-autoři: Čapek Robert

Učitel jako spolutvůrce a konzument klimatu a tvůrce a příjemce evaluace.

Dotazníky na měření klimatu ve školní třídě bývají vnímány jako nástroje pro kvantitativní výzkum, které používají odborníci. Domnívám se, že jejich mnohem lepší využití je v kategorii akčního výzkumu, kdy pomáhají učitelům v pedagogické praxi. To se snažím dovodit na několika příkladech.

8 Autor-autoři: Kotrusová Jana, Lesková Andrea

Možnost využití prvků inokulturních technik práce s energií v rámci zkvalitňování sociálních vztahů ve škole.

Školní prostředí je považováno za jedno z nejvýznamnějších sociálních prostředí. Sociální vztahy ve škole tvoří základ vzdělávacího procesu. Všechny pro školu charakteristické formy sociálních interakcí jsou centrovány kolem výuky. Současně jsou regulovány společenským pořádkem školy, který je normativního rázu spojen se sankcionováním. V souvislosti s efektivnější a úspěšnější výukou je potřeba regulovat nejen samotný proces učení, ale i sociální vztahy mezi učiteli a žáky vzájemně. Rychle se rozvíjející společnost klade co raz větší nároky na člověka, který je stále více pohlcován přetechnologizovaným světem a konzumním způsobem života. Nadměrná napětí, stres i únava u dětí v průběhu vyučování nejsou ničím zvláštním. V příspěvku bude pozornost věnována i "netradičním metodám", které mají svoje opodstatnění ve výchově v rámci aktivní ochrany tělesního i duševního zdraví.

9 Autor-autoři: Vašátková Jana

Možnosti využití autoevaluace a benchmarkingu v české základní škole.

Príspevok sa zaoberá problematikou benchmarkingu a autoevaluace v souvislosti s rozvojem práce školy. Na základě empirických poznatků a dalších dostupných informací se zamýšlí nad jejich potenciálem pro práci současné české základní školy.

10 Autor-autoři: Korcová Kateřina**Konstruktivismus v alternativních školách - mýtus nebo realita?**

Příspěvek představuje dílčí výsledky disertačního projektu, který se zabývá trvalostí prekonceptů o trávící soustavě člověka u žáků 3. ročníku základní školy v závislosti na učitelově pojetí výuky. Na základě pozorování učitelova pojetí výuky prvouky na brněnských základních školách jsou zde z hlediska přítomnosti konstruktivistických prvků porovnávány školy tradiční se školami, které je možné označit za alternativní.

11 Autor-autoři: Klopal Václav**Škola v prostředí rozporů.**

Školy pracují v prostředí vnějších i vnitřních rozporů. Některé jsou řešitelné pouze změnou vnějších podmínek - legislativa, finance atd. Aby náš výzkum byl pro školy přínosem, je nutno vždy stanovit, za jakých podmínek jsou jeho závěry realizovatelné.

12 Autor-autoři: Müller Lukáš, Prášilová Michaela, Obst Otto**Možnosti spolupráce středních škol.**

Prezentovaný příspěvek představuje pilotní výzkumnou studii týkající se různých druhů realizovaných vazeb mezi středními školami a složkami místní správy a samosprávy, místními firmami, blízkými základními, středními a vysokými školami, neziskovými organizacemi a dalšími subjekty občanského života, které výrazně ovlivňují život lokální komunity. Blížší pozornost je věnována možnostem implementace těchto partnerství do školních vzdělávacích programů zejména v oblasti přírodovědných předmětů - matematiky, chemie, fyziky, geografie a biologie.

13 Autor-autoři: Krátká Jana, Štřelec Stanislav**Třídní učitel jako integrující a koordinující činitel.**

Příspěvek shrnuje výsledky dotazníkového výzkumného šetření zaměřeného na témata (problémy), které řeší třídní učitelé nejčastěji s ostatními vyučujícími školy, s výchovnými poradci a s rodiči žáků. Východiskem našeho odborného zájmu je typologický nástroj výchovných jevů a frekvence jejich výskytu při činnostech třídního učitele.

14 Autor-autoři: Círus Lukáš**Komunikace v školním prostředí s využitím ICT.**

Ve svém příspěvku mapuji současné trendy v komunikaci mezi učiteli, žáky a rodiči. Uvádím výsledky a zhodnocení ankety uskutečněné na toto téma mezi učiteli v Ústeckém kraji.

15 Autor-autoři: Šedřová Klára, Zounek Jiří**ICT nejen jako "bonbónek": pohled do práce českých učitelů.**

Příspěvek je dalším výstupem výzkumného projektu Informační a komunikační technologie v každodenní práci učitele (GA ČR, r. č. 406/06/1022). Empirické šetření je rozvrženo do dvou fází. První fáze je kvalitativní, rámcovým designem výzkumu je zakotvená teorie. Ve druhé - kvantitativní - fázi bude takto vytvořená teorie testována. V příspěvku autoři prezentují první výsledky z druhé fáze výzkumu, tedy analýzy dat z dotazníků distribuovaných učitelům v náhodně vybraných školách Jihomoravského kraje. Výsledky ukazují, jakým způsobem čeští učitelé používají ICT, jaké motivy a bariéry jsou ve hře ve chvíli, kdy se o použití rozhodují a jaké efekty použití technologií ve vyučování vlastně má.

16 Autor-autoři: Mareš Jan, Lukas Josef**Interentová prezentace školy jako zrcadlo jejího sociálního prostředí.**

Studie prezentuje empirická zjištění získané analýzou reprezentativního vzorku internetových prezentací českých základních škol a změnám, ke kterým došlo na těchto prezentacích od roku 2005 do roku 2008.

17 Autor-autoři: Ulrichová Monika**Zkušenost české učitelky "Miss U" ze střední školy v New Yorku.**

Příspěvek se zabývá osobní zkušeností z dvouletého působení v americkém středním školství, jeho systémem, otázkou adaptací na něho. Postavení žáka v pedagogickém procesu je jiné než v Evropě, z toho vyplývají jiná práva nejen pro studenty, ale i pro pedagogy. Odlišná zahraniční zkušenost je také samozřejmě umocněna širokou multikulturalitou prostředí, v kterém se často "najednou" ocitne "cizinec" a musí se setkávat s naprosto odlišnými zvyky, náboženstvím, hodnotami i způsobem výuky. V tomto systému je také poněkud odlišné postavení rodiny studenta, pokud tedy nějaká vůbec existuje. Častou

otázkou je problematika edukace jedinců s postižením, integrace studenta do "normální" třídy.

18 Autor-autoři: Simonová Carmen, Kamil Janiš

Komunikace mezi školou a rodinou na poli sexuální výchovy.

Efektivní komunikace mezi školou a rodinou je předpokladem úspěšného výchovného působení na dítě (žáka). Ve vztahu k sexuální výchově se jedná o celou řadu otázek, které souvisí např. s důvěrou rodičů ve školu, v profesní erudovanost učitelů, odpovídající metodické materiály apod. Podkladem pro sdělení se stalo dotazníkové šetření cca 455 respondentů z řad rodičů, učitelů i samotných žáků). Výsledky poukazují na velkou důvěru rodičů ve školu.

DIDAKTICKÉ PŘÍSTUPY K ROZVOJI KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

1 Autor-autoři: Slavík Jan, Dyrťová Kateřina Hajdušková Lucie

Konceptová analýza učitelské přípravy ve výtvarné výchově.

Příspěvek informuje o výstupech z počátku dlouhodobého výzkumu přípravy učitelů výtvarné výchovy na fakultách v Plzni, Praze a v Ústí nad Labem. Je zaměřen na počáteční stav didaktických znalostí obsahu a didaktických dovedností studentů zahajujících didaktickou přípravu. Zvláštní pozornost je věnována jedinečné povaze umělecké tvorby a vztahům mezi osobní zkušeností a vizuální kulturou. Cílem příspěvku je nejenom uvést empiricko-výzkumné poznatky z akademického roku 2007/2009, ale též představit teoretický model konceptové analýzy výuky ve výtvarné výchově.

2 Autor-autoři: Zikmundová Vladimíra

Digitální technologie jako zásadní faktor proměny kurikula vzdělávacího oboru Výtvarná výchova.

V kontextu pronikání digitálních technologií na všechny úrovně života lidské společnosti stejně tak jako do vzdělávání se transformuje i obsah kurikula předmětu výtvarná výchova. Od tendencí pojmání oboru jako prostoru pro kultivaci vizuální gramotnosti se postupně přechází k modelu založeném na interdisciplinární povaze gramotnosti. Tento trend je zřetelně nastolován pronikáním digitálních technologií do praxe předmětu. V tomto kontextu je třeba zkoumat jak technologie ovlivňuje získávání rozmanité gramotnosti, jak ovlivňuje proces učení a strukturaci učiva i obsahy, které se ve školní výuce komunikují. Nedílnou součástí dotazování je poměr techné a arété v procesu vzdělávání ve výtvarné výchově.

3 Autor-autoři: Doulík Pavel, Škoda Jiří

Výzkum didaktické efektivity výuky podporované interaktivní tabulí.

Příspěvek popisuje výzkum didaktické efektivity výuky vlastivědy (téma Česká republika) ve 4. ročníku základní školy podporované interaktivní tabulí. Byl realizován pedagogický experiment? kontrolní skupina byla vyučována tradičním způsobem, experimentální skupina pomocí interaktivní tabule. Výsledky výuky byly zjišťovány prostřednictvím didaktického testu, který byl použit jako pretest a posttest. Zjištěné výsledky jsou diskutovány.

4 Autor-autoři: Žďárská Lenka

Efektivita interaktivních tabulí ve výuce anglického jazyka.

V současné době, kdy si učitel musí pracně získávat pozornost žáka zvyklého na každodenní technologické vlivy, představuje interaktivní tabule jeden z možných způsobů, jak výuku anglického jazyka obohatit. Má však tato didaktická pomůcka své opodstatnění do budoucna a přináší s sebou zefektivnění výuky jak pro žáky tak i učitele? Příspěvek seznamuje se způsoby využívání interaktivních tabulí na základních školách v České republice, srovnává ho se současným stavem ve Velké Británii a především navrhuje možný způsob, jak ověřit efektivitu interaktivních tabulí při výuce anglického jazyka.

5 Autor-autoři: Besedová Petra

Problém analýzy a kritiky cizojazyčných čítanek.

Kompenzační materiál tj. čítanka mající vztah k cizojazyčné výuce by měl studenty především motivovat a vést k osvojování jazykových prostředků a rozvíjet jejich řečové dovednosti. Při výběru tohoto učebního podkladu záleží většinou na učitelích, které doplňkové publikace pro svoji práci v cizojazyčné výuce zvolí. Měly by být ovšem aktuální a seznamování s nimi by mělo být soustavné a cílevědomé. Problematika rozboru a hodnocení doplňkových jazykových příruček, jakými je i čítanka, je dodnes považována spíše za záležitost do značné míry teoreticky odtajitou. Příspěvek se zabývá problémy, které vyvstávají při sestavování čítanek, a též se věnuje jejich analýze.

6 Autor-autoři: Ondráková Jana

Hodnocení a sebehodnocení ve výuce cizích jazyků.

Hodnocení výkonu ve výuce cizích jazyků probíhá ve vícero rovinách. V současnosti nejde pouze o získání známek a možnost klasifikace, ale zejména o nácvik schopností studenta umět objektivně posoudit svůj výkon a výkon svých spolužáků. Schopnost objektivního hodnocení a sebehodnocení má pro život žáka velký význam i v praktickém životě.

7 Autor-autoři: Najvar Petr, Najvarová Veronika

Příležitosti k mluvení ve výuce anglického jazyka v České republice.

Prezentace seznamuje s dílčími výsledky CPV videostudie anglického jazyka, která probíhá v rámci projektu CPV videostudie na

Centru pedagogického výzkumu PdF MU. Transkripty videozáznamů 79 vyučovacích hodin anglického jazyka pořizených ve školním roce 2006/07 v 7. a 8. ročnících náhodně vybraných základních škol Jihomoravského, Zlínského a Olomouckého kraje byly analyzovány s ohledem na 1) příležitosti k mluvení - poměr slov vyřčených učitelem a slov vyřčených všemi žáky; 2) využívání mateřského jazyka ve výuce angličtiny. Výsledky ukazují, že při výuce angličtiny ve sledovaných hodinách bylo hojně využíváno opory mateřského jazyka.

8 Autor-autoři: Vlčková Kateřina

Interindividuální rozdíly v používání strategií učení cizímu jazyku.

Strategie učení coby soubory postupů užívané k usnadnění získávání, zapamatování, vybavení a užití informací (Wenden, Rubin 1987) představují základní komponentu kompetence k učení (srov. RVP ZV 2004). Inventářové šetření zjišťovalo, zda a jak se používání strategií učení liší u pokročilých a začátečnicků, tj. v závislosti na dosažené úrovni znalosti jazyka a míře rozvoje jednotlivých cizojazyčných dovedností. Zkoumány byly strategie paměťové, kognitivní, kompenzační, metakognitivní, afektivní a sociální (Oxford 1990). Ukazuje se, že pokročilejší žáci používají zkoumané strategie učení signifikantně více. Používají také některé odlišné strategie než začátečníci a používají strategie kvalitnějším způsobem.

9 Autor-autoři: Šebestová Simona

Vytváření kategoriálního systému pro analýzu jazykových dovedností v hodinách anglického jazyka na 2. stupni ZŠ.

Cílem příspěvku je prezentovat metodologickou část z připravované disertační práce, která využívá metody videostudie pro zkoumání jazykových dovedností (mluvení, čtení, psaní, poslech) ve výuce anglického jazyka na 2. stupni ZŠ. Příspěvek představuje zkušenosti s vytvářením a aplikací kategoriálního systému, jehož cílem je postihnout aktivity podléhající se na rozvoji jazykových dovedností.

10 Autor-autoři: Klapko Dušan

Inovace v sémantické analýze učebnic dějepisu.

Příspěvek se orientuje na problematiku využití didaktického textu v rámci optimalizace výchovně-vzdělávacího procesu. Záměrem autora bylo nastínit přístupy zabývající se využitím sémantických metod ve výzkumu učebnic.

11 Autor-autoři: Krejčová Eva

Kompetence a kooperativní vyučování v matematice.

Současné školské dokumenty sledují odklon od jednostranné pamětné činnosti žáka a zdůrazňují vytváření poznatků a dovedností na základě mnohostranné zkušenosti, rozvíjení funkčního myšlení, staví na porozumění. K naplňování těchto požadavků přispívají i vhodně uplatňované organizační formy vyučování. Jedním z účinných modelů je kooperativní učení. Příspěvek sleduje příčiny doposud menšího dopadu jeho využití v kontextu s jeho didaktickými ambicemi. Vyhodnocením statistického šetření a na základě vlastních zkušeností se snaží naznačit některá východiska směřující k získávání požadovaných kompetencí.

12 Autor-autoři: Švecová Milada, Horychová Ilona

Aktivizující metody a formy didaktické přípravy učitelů přírodovědných oborů.

Předpokladem úspěšnosti realizace kurikulární reformy v ČR je model aktivního učitele, který dovede nejen aplikovat vědomosti a dovednosti získané v průběhu pregraduálního studia na vysoké škole, ale navíc tvořivým způsobem přistupuje k projektování výuky z pohledu obsahového a didaktického.

13 Autor-autoři: Vaculová Ivana

Výzkum výuky fyziky realizovaný prostřednictvím videostudie.

Příspěvek představuje metodologický postup a hlavní výsledky výzkumu zabývajících se problematikou osvojování dovedností u žáků základní školy. Prostřednictvím videostudie, tj. výzkumu výuky založeném na analýze videozáznamu, autorka zkoumá na 27 hodinách fyziky postavení úloh v procesu osvojování dovedností. Výsledky ukazují, že z hlediska druhů řešených úloh značně převládají úlohy patřící do orientační a krystalizační etapy procesu osvojování dovedností nad úlohami patřícími do etapy dotvářecí a integrační.

14 Autor-autoři: Šimková Ivana

Inovativní metoda.

Navrhujeme alternativní metodiku psaní, která by měla zajistit co nejrychlejší a nejefektivnější postup rozvoje písařských dovedností žáků. Důraz se klade především na rozumovou činnost žáků, užití pomocné

liniatury a orientačních bodů, které jsou důležité zejména pro účinné a systematické řízení písařského rozvoje žáků.

15 Autor-autoři: Vala Jaroslav

Možnosti sémantického diferenciálu jako nástroje na výzkum čtenářské recepce poezie.

Příspěvek se zabývá možnostmi využití metody sémantického diferenciálu jako nástroje pro výzkum čtenářské recepce. V dosud provedených šetřeních zaměřených na lyrickou poezii s přírodní tematikou vykazoval tento měrný nástroj poměrně vysokou reliabilitu. Sledovanými faktory byly srozumitelnost, hodnocení a působivost. V novějších výzkumech se zaměřujeme na modifikaci metody a zároveň na možnosti rozšiřování její uplatnitelnosti i na jiný typ poezie. Vybraní respondenti (studenti učitelství českého jazyka na PdF UP v Olomouci) posuzovali kromě klasických básní z 19. století též poezii moderní, nonsensovou.

16 Autor-autoři: Lukavský Jindřich

Vzdělávací motiv jako výsledek uplatnění didaktické znalosti obsahu.

Příspěvek je příkladem uplatnění metody konceptové analýzy pro reflexi výuky ve výtvarné výchově. Z pozorované aktivity jsou vybrány důležité epizody a podrobněji popsány jejich obsahy. Triangulace je zajištěna srovnáním popisu videozáznamu aktivity, reflektivní bilance autora článku a komentářů účastníků akce. Shromážděná data jsou kvalitativně interpretována metodou konceptové analýzy. Tento reflektivní proces hermeneutické povahy ústí do zdůvodněných soudů o souvislostech mezi a) koncepty zakotvenými ve znalostech obsahu a b) prekoncepty účastníků akce vyjadřovanými v jejím reálném průběhu. Vzdělávací motiv se při realizaci konceptové analýzy aktivity objevuje jako rozpoznatá souvislost mezi prekoncepty účastníků a jejich kulturním zobecněním, které umožňuje didaktická znalost obsahu.

MIMOŠKOLNÍ VÝCHOVA, ŽIVOTNÍ STYL, VOLNÝ ČAS

1 Autor-autoři: Lukášová Hana

Kvalita života dětí v pojetí studentů učitelství.

Příspěvek bude zaměřen na dílčí výsledky výzkumu GAČR s názvem Kvalita dětí a dospívajících, 406/06/0035. Bude zodpovězena otázka, jak studenti chápou kategorie výborný, špatný a normální kvalita života dětí.

2 Autor-autoři: Opatrný Pavel, Pagáčová Jolana

Úroveň životního stylu studentů SŠ a SOU.

Na kvalitě lidského života se podílí celá řada významných faktorů, mezi které lze s jistotou zařadit i zdraví a jeho stav. Pro správné pochopení komplexní problematiky související s úrovní a rozdíly dodržování zdravého životního stylu je nutné uvědomění si situace týkající se životního stylu současné mládeže, ke kterému přispívá také zdravotní výchovou škola a především výchovný styl, hodnoty, normy a návyky získané výchovou v rodině. V článku jsou především popsány východiska a realizace dotazníkového výzkumného šetření, s cílem stanovení rozdílu v úrovni zdravého životního stylu studentů SŠ a SOU, zjištění odlišností ve vnímání zdravého životního stylu v závislosti na pohlaví a vlivu rodičů na dodržování zásad spojených se zdravým životním stylem.

3 Autor-autoři: Hejlová Helena, Kropáčková Jana, Linková Marie

Příspěvek k výzkumu životního stylu dětí v mateřské a primární škole.

Příspěvek informuje o výzkumu sledujícím denní režim dětí předškolního věku a dětí na 1. stupni základní školy. Mapuje skladbu a organizaci odpoledního času dětí a trávení víkendů dětí v rodině.

4 Autor-autoři: Havelková Marie, Pokorná Martina, Pruša Tomáš

Nadaní žáci a jejich volný čas.

Mimoškolní aktivity se mohou stát významným prostředkem pro posílení interpersonálních vztahů všech účastníků vzdělávacího procesu. Tento fakt může být využit při práci s žáky, kteří mají specifické vzdělávací potřeby a často se v mnoha směrech odlišují od svých spolužáků. Do takovéto skupiny žáků spadají i nadaní a mimořádně

nadaní žáci. V loňském roce byl proveden na PdF MU výzkum, který analyzoval životní styl nadaných a mimořádně nadaných žáků ZŠ. Z výzkumu byly zjištěny rozdílnosti v mimoškolních aktivitách ve srovnání s ostatními žáky. Získané poznatky by se tak mohly uplatnit při formování volnočasových aktivit a být nápomocny při utváření vzájemné spolupráce.

5 Autor-autoři: Žlábková Iva

Využití sémantického diferenciálu při srovnávání úspěšnosti pubescentů ve škole a ve volném čase.

Příspěvek se zabývá možnostmi využití sémantického diferenciálu při výzkumu, který je zaměřen na srovnání úspěšnosti pubescentů ve škole a ve volném čase. Příspěvek se zabývá způsobem vytváření konkrétní výzkumné techniky, jejím ověřením v předvýzkumu i při realizaci vlastního výzkumu. Dále seznamuje s výsledky výzkumu.

6 Autor-autoři: Bělohradská Jitka

Postoje žáků ZŠ k masově komunikačním médiím.

Příspěvek se zabývá problematikou působení masmédií na děti a podmínkami využití masmédií ve výchovně vzdělávacím procesu v souvislosti se zaváděním mediální výchovy do školních vzdělávacích programů. Autorka seznamuje s výsledky výzkumného šetření, zaměřeného na problematiku postojů žáků 5.-9. tříd k masmédiím.

7 Autor-autoři: Remsová Lenka

Divadlo fórum s romskou mládeží skrze kvalitativní výzkum.

Příspěvek představuje kvalitativní výzkum, jehož jádrem je projekt Divadla fórum realizovaný v Brně v České republice. Projekt je zaměřen na romskou mládež a její hledání odvahy být jiný, než se od nich očekává s respektem ke své kultuře a národnosti. Hlavní myšlenkou projektu je neřešit problémy romské komunity zvenčí, prostřednictvím cizí pomoci - intervencemi majoritní společnosti -, ale přímo vlastní iniciativou zevnitř komunity.

8 Autor-autoři: Kaplan Aleš

Mimoškolní aktivity pohybově neúspěšných žáků.

Pohybově neúspěšní žáci se ve svém mimoškolním čase zabývají spíše receptivní činností, která je charakteru počítačových her, sledování televize a četby knih. Zejména chlapci se snaží suplovat pohybovou hru počítačovou hrou a plně se vcítit se děje počítačové hry. Aktivní složku pohybové hry tak nahrazují pasivní složkou počítačové hry. Pohybově neúspěšní žáci nejsou schopni zařazovat pohybové aktivity do svého volného času. V případě zařazení ji začleňují minimálně a snaží se ji provádět sami či s nízkou účastí kamarádů, kterým důvěřují. Tato skutečnost plně kontrastuje s prožíváním volného času pohybově talentovaných spolužáků. Pohybově neúspěšní žáci tak mají jinou strukturu trávení volného času než jejich spolužáci.

9 Autor-autoři: Krátká Jana

Ztotožnění a nápodoba: Postavy fikčního světa audiovize jako téma výzkumu.

Příspěvek, jenž je součástí tříletého projektu výzkumu recepce audiovizuální kultury u české mládeže, shrnuje a rozvíjí vybrané zahraniční přístupy k řešení tohoto problému. Na podkladě zjištění Buckingham (1987), Rodge (1999) a Jonese (2003) nastiňuje možné tematické okruhy a navrhuje postup pro výzkum divácké recepce a identifikace s postavami. Cílem celého šetření je analyzovat s využitím komplexnějších výzkumných strategií podoby, faktory a průvodní jevy recepce audiovizuální kultury se zřetelem k jejich významu pro psychosociální rozvoj jedince.

10 Autor-autoři: Janiš Kamil

Představa středoškoláků o svém budoucím partnerském soužití.

Obraz budoucího partnerského soužití se začíná výrazněji formovat v průběhu středoškolského studia. Podkladem ke sdělení se stalo dotazníkové šetření na cca 650 respondentech, které poukazuje na všeobecnou preferenci volných svazků (tzn. jako partneri), před manželstvím. Na základě porovnání se staršími obdobnými šetřeními se ukazuje trend určitého návratu k rodinnému soužití (tzn. jako manželé). Neméně zajímavý je poznatek o minálním předpokládaném počtu dětí i fakt, že "narůstá" počet těch, kteří se založením rodiny nepočítají.

11 Autor-autoři: Iljuk Boris

Problematika reemigrace v českém prostředí.

Problematika reemigrace v českém prostředí.

12 Autor-autoři: Loudová Irena

Přátelský život se spolužáky - znak kvality života pubescentů.

Průzkumy mezi dětmi naznačují, že pod pojmem kvalita života rozumějí také vztah ke spolužákům a vrstevníkům. V hierarchii hodnot řadí přátelství a kamarádství na přední místo. Cílem našeho průzkumu bylo ověřit, do jaké míry se fenomén kamarádství objevuje v respondentových dotaznících.

ČAPV 2008:

ABECEDNÍ SEZNAM AUTORŮ - PŘÍSPĚVKY V SEKCI:

Balounová Jitka, Mgr.	7
Bartošová Iva, Mgr., Ph.D.,	4
Bártová Jana, Mgr.	3
Besedová Petra, PhDr., Ph.D.	8
Bělohradská Jitka, PaedDr.	9
Binarová Ivona, Mgr.	3
Bílek Martin, Prof., PhDr., Ph.D.	5
Blažková Monika, Mgr., Ph.D.	6, 6
Bláhová Jitka, Mgr.	1
Brebera Pavel, Mgr.	4
Burkovičová Radmila, PaedDr., Ph.D.	3
Cabanová Mariana, Mgr.	3
Círús Lukáš, Mgr.	7
Čapek Robert, Mgr., Ph.D.	7
Čábalová Dagmar, PhDr., Ph.D.	2
Černá Monika, PaedDr., Ph.D.	2
Černý Karel, Mgr.	6
Červenková Iva, Mgr.	1
Doležalová Jana, PhDr., Ph.D.,	4, 4
Dopita Miroslav, Mgr., Ph.D.	5
Doskočilová Marie, Mgr.	6
Doubek David, Mgr., Ph.D.	7
Doulík Pavel, PaedDr., Ph.D.	8, 6
Dvořák Dominik, RNDr.	1
Dytrtová Kateřina, Ph.D.	8
Dytrtová Radmila, PhDr., CSc.	4
Evsina Anna, Mgr.	2
Filagová Markéta, Mgr.	7
Fišarová Gabriela, Mgr.	6
Franclová Marta, PhDr.	7
Göbelová Taťána, Mgr. Ph.D.	4
Grecmanová Helena, Doc., PhDr., Ph.D.	5

Greger David, Mgr., Ph.D.	5
Hajdušková Lucie, Mgr.	8
Havelková Marie, Doc., MUDr., CSc.	9
Havígerová Jana Marie, PhDr., Ph.D.	4
Hejlová Helena, PhDr.	9
Hendrychová Helena,	2
Hladík Jakub, Mgr.	6
Hloušková Lenka, Mgr.	3
Homolová Kateřina, Mgr., Ph.D.	1
Hornáčková Vladimíra, PaedDr., Ph.D.	3
Horychová Ilona, Bc.	8
Hošťálková Marta, Mgr., ThDr.	5
Hrušková Lenka, Mgr.	5
Chvát Martin, Ph.D., PhDr.	1
Iľjuk Boris, Doc., CSc.,	9
Janiš Kamil, Doc. PhDr. PaedDr. CSc.	9, 9
Janík Tomáš, Doc., PhDr., Ph.D.	1
Janíková Marcela, PhDr., Ph.D.	1
Javorská Miroslava, Mgr., Ph.D.	6
Jelínková Klára, Mgr.	6
Jemelka Petr, Doc., PhDr., Dr	6
Ježková Věra, PaedDr.	2
Jirečková Ilona, Mgr.	3
Juklová Kateřina, Mgr.	3
Jurčová Zuzana, Ph.D.	6
Jůva Vladimír, Doc., PhDr., CSc.,	3
Kamírová Eva,	1
Kaplan Aleš, PhDr., Ph.D.	9
Kasáčová Bronislava, Doc. PhDr. CSc.	3
Kasíková Hana, Doc., PhDr., CSc.,	3
Kasper Tomáš, PhDr., Ph.D.	2
Kaščák Ondrej, PaedDr., Ph.D.	5
Kesnerová Řádková Ol, Mgr.	5
Klapal Václav, PaedDr., CSc.,	7
Klapko Dušan, Mgr.	8

Knotová Dana, PhDr., Ph.D.,	7
Kocurová Marie, Doc., PaedDr., Ph.D.,	6
Kohoutek Tomáš, Mgr.	5
Kolčavová Klára, Mgr.	1
Korcová Kateřina, Mgr.	7
Kostková Klára, Mgr.	1
Kotková Věra, Mgr., Ph.D.	4
Kotrusová Jana, Mgr., Ph.D.	7
Kratochvílová Jana, Mgr., Ph.D.	6
Krátká Jana, Mgr., Ph.D.	7, 9
Krejčová Eva, RNDr., PaedDr., CSc.,	8
Kropáčková Jana, PhDr., Ph.D.	9
Lazarová Bohumíra, Doc., PhDr., Ph.D.	3
Lesková Andrea, PhDr.	7
Levínská Markéta, Mgr., Ph.D.	6
Linková Marie, PhDr., Ph.D.	9
Loudová Irena, Mgr.	9
Lukas Josef, Mgr.,	7
Lukavský Jindřich, Mgr.	8
Lukášová Hana, Prof. PhDr., CSc.	9
Magulová Jaroslava, PaedDr.	5
Maněnová Martina, PaedDr., Ph.D.	2
Marádová Eva, PaedDr., CSc.	2
Mareš Jan, Mgr. et Mgr., Ph.D.,	7
Mareš Jiří, Prof., PhDr., CSc.,	plénium
Matejovičová Iveta, Mgr.	5
Máilková Jitka, Doc. RNDr., CSc.	2
Müller Lukáš, Mgr.	7
Müllerová Marie, PhDr.	2
Najvar Petr, Mgr., Ph.D.	8, 5
Najvarová Veronika, Mgr., Ph.D.	4., 5
Nelešovská Alena, Prof., PhDr. CSc.,	4
Němec Jiří, Doc., PhDr., Ph.D.	6
Nišpanská Magda, PhDr., Ph.D.	1
Novotná Jiřina, PhDr.	3

Novotný Petr, Mgr., Ph.D.	2
Novotová Jitka, PhDr., Ph.D.	3
Obst Otto, Doc., PhDr., CSc.,	7
Ochrymcukova Eva, MgA.	4
Ondráková Jana, PhDr., Ph.D.	8
Opatrný Pavel, PhDr.	9
Opletalová Alena, Ing.	3
Pagáčová Jolana, Bc.	9
Pavelková Isabella, Doc., PhDr., CSc.	1
Pecina Pavel, PaedDr.	5
Petrová Zuzana, PhDr., Ph.D.	7
Píšová Michaela, Doc., PhDr., M.A., Ph.D.	2
Pokorná Martina, Mgr.	9
Pol Milan, Doc., PhDr., CSc.,	3
Poledňová Ivana, PhDr., CSc.	4
Porubský Štefan, PaedDr., Ph.D.	3
Pospíšil Radek, Mgr.	6
Prášilová Michaela, PhDr., Ph.D.	7
Pruša Tomáš, Mgr.	9
Pupala Bronislav, Prof., PhDr., CSc.,	2
Půlpán Zdeněk, Prof., RNDr., PhDr.	1
Rabušic Ladislav, Doc., PhDr., Ph.D.	2
Rabušicová Milada, Doc., PhDr., Ph.D.	2
Reimannová Irena, Mgr.	4
Remsová Lenka, MgA.	9
Rýdl Karel, Prof., PhDr., CSc.,	plénium
Seberová Alena, Mgr et Mgr., Ph.D.	1
Sedláček Martin, Ph.D.	3
Sekoť Aleš, Mgr., Ph.D.	3
Semrád Jiří, Doc., PhDr., CSc.	4
Sikorová Zuzana, PhDr., Ph.D.	1
Simonová Carmen, Mgr.	7
Skopečková Eva, PhDr.	4
Skutil Martin, Mgr.	2
Slavík Jan, Doc., PaedDr., CSc.	8

Slowík Josef, PhDr., Ph.D.	6
Smetáčková Irena, Mgr., Ph.D.	5
Smékalová Lucie, Mgr., Ph.D.	5
Staněk Antonín, Mgr., Ph.D.	1
Starý Karel, PhDr., Ph.D.	1
Stránská Zdenka, PhDr., Ph.D.	4
Štřelec Stanislav, Doc., PhDr., CSc.,	7
Suchánková Květa, Mgr.	3
Svatoš Tomáš, Doc., PhDr., Ph.D.	1, 4
Šebestová Simona, Mgr.	8
Šedová Klára, Mgr., Ph.D.	7
Šimberová Zuzana, Mgr.	2
Šimková Ivana, Mgr.	8
Škaloudová Alena, Ph.D., PhDr.	1
Škoda Jiří, PhDr., Ph.D.	6, 8
Škrabal Milan, PaedDr.	4
Šlemarová Žaneta, Mgr.	3
Šlégrová Anna, Mgr.	1
Šmelová Eva, Doc., PhDr., Ph.D.	5
Štech Stanislav, Prof., PhDr., CSc.,	plénium
Švarcová Eva, PhDr., Ph.D.	6, 6
Švecová Milada, Doc., PaedDr.,	8
Tabačáková Petronela, Mgr.	3
Trnková Kateřina,	7
Truhlářová Zuzana, Mgr.	6
Ulrichová Monika, Mgr., Ph.D.	7
Urbánek Petr, Doc., PaedDr., Ph.D.	1, 1
Vacek Pavel, PhDr., Ph.D.	6, 6
Vaculová Ivana, Mgr.	8
Vala Jaroslav,	8
Valenta Josef, Doc. PhDr., CSc.	3
Vašíček Zdeněk, MgA. et MgA., Ph.D.	5
Vašfatková Jana, Mgr., Ph.D.	7
Vašutová Jaroslava, Doc., PaedDr., Ph.D.,	3
Válková Hana, Mgr.	3

Vlčková Kateřina, Mgr. et Mgr., Ph.D.	8
Vojtko Tibor, PhDr., Ph.D.	6
Votava Jiří, Mgr.	1
Vrabcová Daniela, Mgr., Ph.D.	3
Všetečková Helena, Bc., Mgr.	2
Walterová Eliška, Doc., PhDr., CSc.,	2
Wernerová Jana, Mgr.	4
Zíkl Pavel, Mgr.	4
Zikmundová Vladimíra, Mgr., Ph.D.	8
Zitková Helena, Mgr.	5
Zormanová Lucie, PaedDr.	5
Zounek Jiří, Mgr., Ph.D.	7
Žák Vojtěch, RNDr., Ph.D.	5
Žďárská Lenka, Mgr.	8
Žlábková Iva, Mgr.	9
Žoldošová Kristína, PaedDr., Ph.D.	7

Název tisku:

**PEDAGOGICKÝ VÝZKUM JAKO PODPORA PROMĚNY
SOUČASNÉ ŠKOLY**

Sborník anotací 16. konference ČAPV
Pedagogická fakulta UHK 2. – 4. září 2008

Edice a grafická úprava: **Mgr. Daniel Vrabcová, Ph.D. ,
Doc. PhDr. Tomáš SVATOŠ, Ph.D.**

Vydalo: nakladatelství **GAUDEAMUS**, Univerzita Hradec
Králové, jako svou 855. publikaci

Místo a rok vydání: **Hradec Králové 2008**

Náklad: **300 ks**

ISBN 978-80-7041-958-8

Název připojeného CD:

**KATEDRA PEDAGOGIKY A PSYCHOLOGIE SE
PŘEDSTAVUJE**

Edice a grafická úprava: **Doc. PhDr. Tomáš SVATOŠ, Ph.D.,
Mgr. Irena Loudová**

Vydalo: nakladatelství **GAUDEAMUS**, Univerzita Hradec
Králové, jako svou 856. publikaci

Místo a rok vydání: **Hradec Králové 2008**

Náklad: **300 ks**

ISBN 978-80-7041-970-0